

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

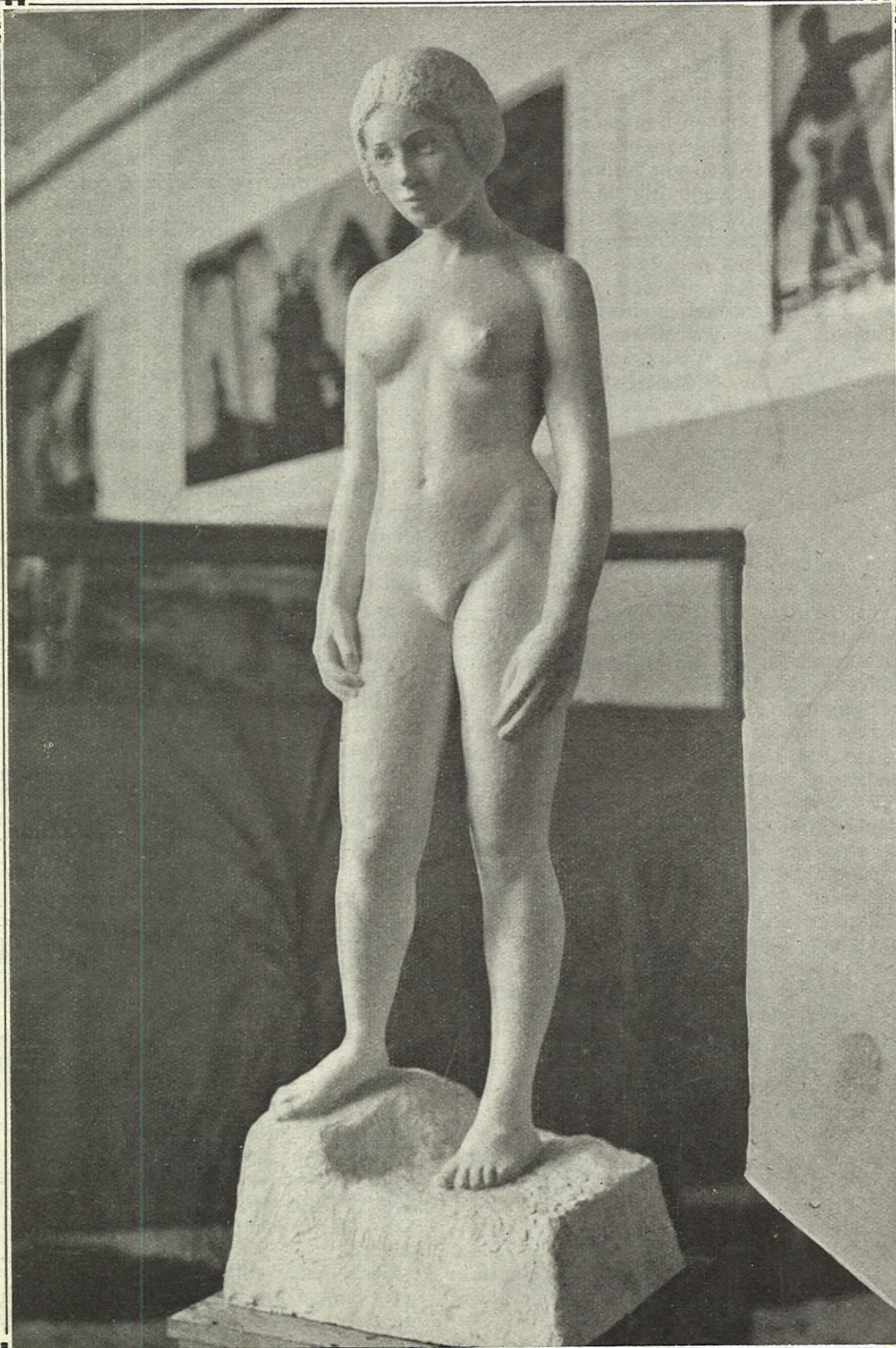
HÖR

GRUNDLAGD AF

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

FRITHIOF HELLBERG

SONDAGEN DEN 23 JUNI 1912.

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE:
JOHAN NORDLING.BITR. REDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.
RED.-SEKRETERARE: ELIN WAGNER.

Ung flicka. Staty i gips af C. J. Eldh.

Rafael-Rådberg foto.

Från världens nordligaste garnison.

II. Midsommar.

RAMME VID SPEGELN, SOM dagen till ära var prydd med nyspruckna björkruskor, stod 23 Jespersson och gned omsorgsfullt in sina grågula lockar med finaste björnpomada.

— Det var då också jädrans, mumlade han, då han lyfte upp armen och fann ett hål på ena tröjarmen. Med slängande hängslen och i strumplästerna tassade han bort till sitt skåp, letade fram ett ullgarnsnystan och en stoppnål och satte sig på sängkanten för att laga skavanken.

— Nå, men se på Jöns-Jesper, det ä' inte nog med att han fått ut helgdagslumpen utan han skall också vara fin inunder, rent som en brud, men så är ju också Buhres Amanda rar som en sockermaräng, gäckades 13 Starck.

— Ja, de kan du vara lugn för att två sådana bär som Amanda växa inte på samma gren, svarade Jespersson och drog varsamt den långa garnändan ut och in. Men det är inte precisemang det det gäller nu. Man kan väl inte slå och klä af sig inför allmänhetens publik och ha hål på plaggen heller. Och jag tänker min lif brottas så att det blir 13:de batteriet till en evig ära.

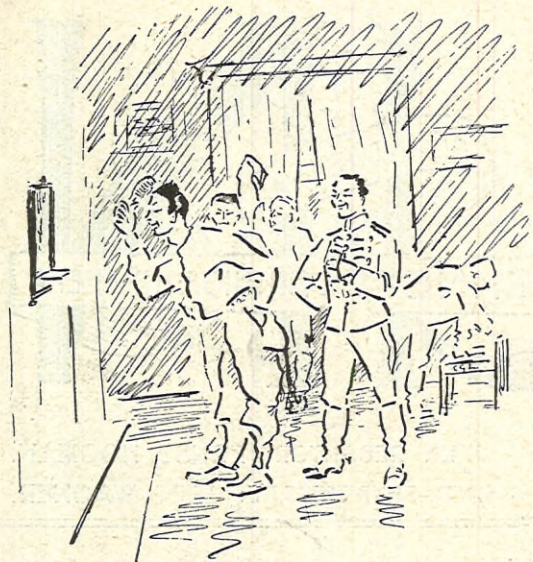
— Hit med Jöns-Jespers fina luktvattpomada, ropade Kejsaren och knuffade sig fram till spegeln genom en klump halfnakna, brottande och blanktvättade ungdomar, för här är också en som skall delta i fältartilleriets olympiska spel. Men kom ihåg, grabbar, att Jätten på 14:de blir en hård nöt för oss att — —. Men då han helt oförmodadt mötte Ajlipääs' bleka ansikte och smala mongolögon i spegeln, bröt han tvärt af och utbrast:

— Nå Ajli, va' ä' de nu fråga om? Du ser rakt ut som om du sålt smöret och tappat pengarna. Kanske Julla te Tranas tagit sig fästman?

Ajlipää blinkade och ryckte till som för en pisksnärt men sade blott med sin underligt sjungande finnmarksstämma: Jag ville nu låna två kronor af Laban till om lördagen och jag vill nu ge honom Ijugufem öre på köpet. Men Laban vill att Kejsarn och Starck skola vittna.

Då klef Kejsarn, lång och ståtlig, fram till Laban och lade sina seniga armar på hans axlar. — Nog kan jag vittna alltid, min gubbe lilla, men jag skall också bli man för att du inte får mer än fem öre i ränta. Det är en ful trafik det där, du Laban. En jude är du, inte kamrat. Och i en handvändning snodde han honom rundt och gaf

honom en spark så att han, under kamraternas jubel, for ut i korridoren, rakt i famn på den lilla tjocka batteriadjutanten.

— Hvad är det för ett helvetiskt lefverne. Om ni inte håller er i skinnet, skall jag minsann laga att ni få permissionsförbud hvar eviga en.

— Ja, styckjunkare, det vore bara rätt åt dem, svarade Laban och satte sig på en bänk i korridoren. De gå bara ut och förstöra sina pengar på flickor och tjafs.

— Jöss med er grabbar, sade Jespersson och smällde ihop hälsarna, här skall min lif och knif bli en rolig dans.

*

En isig vind drog fram öfver fältets unga grönska och björkarnas fina brudslöjor dartrade och skälde, då solen gömde sig bakom några tunga moln. Damernas stora, mjuka hattar och hvita dräkter verkade i en hast hors-saison. Ögon tårades och nästippar rodnade i den bitande blåsten.

— Hu, hvilket varghundsland, utbrast gamla friherrinnan von Buhre. Och hennes otaliga kedjearmband klirrade och rasslade, då hon sträfvade att hålla fast halten med ena handen, medan hon med den andra försökte snyta sig i en liten fyrkantig tuberosedoftande spetslapp.

— Hvarför inte lika gärna i fingrarna, tänkte 23 Jespersson, som varit uppe och hämtat friherrinnans hvita strandkappa och på samma gång passat på och tagit sig en liten extra titt på Amanda, som inte var färdig än.

— Nej mamma lilla, nu tror jag inte att du får stå ute längre, sade kapten von Buhre, då han svepte om henne kappan, utan är det bäst att du drar dig upp till dansen i gymnastikhuset. Men hvar är Lenah?

— Oh, tror du hon hade fålamod med detta, hon har gått till dansen för länge sedan. Men Carl Göran, jag står mig nog och vill gärna se på dem en stund till.

— Ja bara du inte förkyler dig, så nog vore det roligt om du stannade och såg hur mina 13:de-batterister klara sig i brottnings lill häst. Jag har sagt till löjtnant Juncker att de skulle — — — Carl Göran hviskade något i hennes öra.

— Nej, hennes ögon hindrade och lyst, då måste jag stanna och se.

Fram på banan kommo de, man mot man på osadlade hästar. Blottade till midjan, med huden färgad röd i den stickande kylan, stormade de, på ett gifvet tecken, mot

hvarann. Musklerna spändes, ådrorna svälde och drypande varma af brottnings hets slungades den ena efter den andra till marken.

— Det var mig ena jäklar, de där 13:de batteristerna, de äro ju hala som ålar, flämtade Jätten på 14:de, som nu var ensam kvar mot Kejsarn och Jespersson.

När friherrinnan von Buhre hörde det kunde hon inte tåga längre. — Carl-Göran sade till att de skulle smörja in sig med vaselin, skraftade hon.

— Det var det kitsligaste jag hört. Men se bara, sade kapten Warby, det är allt min jätte på 14:de, som segrar till sist.

Med flämtande bröst och vidgade näsborrar saft Jätten kvar på sin rykande häst som slullig segrare och tog emot de skalande applåderna och de smalftrande trumpetfanfarerna.

— Han borde rest ner till Olympen, sade fru Trana beundrande, i det en varm rodnad rann upp under hennes bleka hy och läpparna logo fuktigt röda.

— Där ser ni, är det inte det jag alltid har sagt, att kvinnan i grunden är en liten barbar, trots studentexamen och rösträttssträfvanden. I dag, som fordom, älskar hon att se mannen våga sitt lif, att se muskler spännas och ådror svälla i kamp. Det hänger i sedan den tiden hon koketterade med att elegant och lekande slänga sin svans om en gren och sedan gunga af och an, medan hennes beundrare brottades till döds om hennes ynnest.

— Fy, kapten Warby, kom inte med de där vidriga före-Adams-teorierna, utan låt oss i stället gå in och tina upp våra frusna lifsandar med en midsommarsväng. Det kan minsann behövas.

*

Inne i gymnastikhuset stod dammet i högan loff. Det ångade af nysprucket björklöf, smorläder och luktvatten. Musiken gnällde och skrällde under det taktfasta par snodde om hvarann. Gossar med gossar, flickor med flickor och gossar och flickor med hvarann, allt som det föll sig.

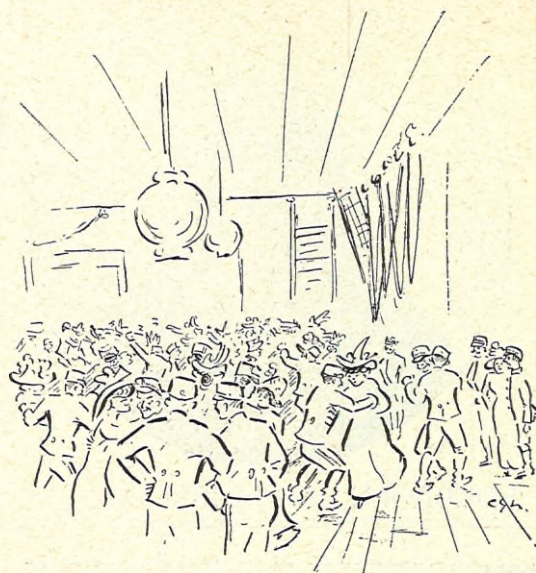
Uppkrupen i en mörk vrå, bland en del gymnastikbråte, saft Ajlipää och följde med giriga, hungrande blickar Jullas hvarje minsta skiftande rörelse, där hon, frisk och käck, röd och hvit, dansade med Kejsaren. De dansade en säfflig gammelvals under det de drömde om blommande syrener och midsommarstång klädd med pioner och eklöfsgirlander, ty de voro båda barnfödda i Gullgårde i Småland och båda hade en långtande, väntande käresta där nere. Men hvad visste Ajlipää om det.

I den elegantaste boston, med de mest invecklade turer, förde Jespersson den lilla mörklockiga, knubbiga Amanda och bjöd henne sedan med en stor flott gest att stiga fram till trakteringsbordet, där han serverade henne lemonad med sju sorters dopp. I förbifarten knuffade han undan Laban, som tagit en fast och bred plats vid bordets ena hörn för att uteslutande ägna sig åt frosseri och dryckenskap.

Och midt inne i hvirveln dansade den brunstekte löjtnant Juncker med Lenah von Buhre.

— Säg, hvem var det löjtnanten dansade med nyss, frågade Lenah, jag tror aldrig jag sett någon dansa så vackert.

— Ja de' må fröken fråga. Jag fick mig minsann en ordentlig kalldusch för en stund sedan. Jag stod också och såg på hur

rent bedårande hon förde fötterna och hur följsam och smidig hon var. Till sist kunde jag inte stå emot längre, gick fram och bockade mig för den trolska ödemarksblomman och vi dansade ut i gungande boston. Det var som att dansa in i himmelen blå och jag drömde något vansinnigt om att älfvorna lärt henne dansa i ljusa midsommarnätter öfver blommande vallar. Och så sade jag slulligen något fånigt om att hon dansade som en älfva, som en himmelens ängel. Då såg hon upp med ett par slickande ögon och svarade med ett skraft och en röst, direkt importerade från Stockholms dunklaste gränder: — Isses, man har väl snott sig på Pinet, tjö! Jag försäkrar att jag blef fullkomligt slak och tappade bostonflickan någonstans, hvar som helst. Phu!

Lenah och löjtnant Juncker släppte upp en klingande skraftduett och gled åter in mellan de dansande paren, då Lenah genom myllret mötte sin fars blick och såg att han höll upp klockan.

— O, det var sant, afbröt hon tvärt, jag måste hem och klä om mig. Far och jag ha kommit öfverens om att rida upp till Rödberget i natt och se på midnattssolen, om det blef klart.

— Tycker fröken mer om att rida än att dansa?

— Att rida ut med far är det roligaste jag vet.

— Ännu en kalldusch, skraftade löjtnant Juncker.

*

Blek och vaken låg natten, då de redo in under de kaddoffande furorna. Hästhoftarna sjönko tyst ner i den mjuka renmosan.

Carl-Göran von Buhre andades ut i ett långt djupt andedrag, lade tyglarna öfver Mimosas hals, smekte ömt hennes manke och gaf nu ett tryck med knät för att få in henne på stigen till vänster. Oberörd af midnattens stillhet kilade Terry muntert af och an och gjorde då och då några fåfånga himmelsskutt för att nå en yrvaken liten sångare eller uppskrämd ekorre. Annars var allt stilla och högtidligt som i en katedral.

Även Lenah satte sig mjukt och hvilande ner i sadeln men böjde sig fram litet emellan och hviskade smekande ord till Spjufver, hennes älskade vän och kamrat, med hvilken hon delat så många ljufva stunder och hårda duster. Hon tänkte på alla de grå-

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år	Kr. 6.50	Helt år	Kr. 8.—
Halft år	» 3.50	Halft år	» 4.25
Kvartal	» 1.75	Kvartal	» 2.25
Lös:nr	» 0.12	Lös:nr	» 0.15

Iduns Byrå o. Expedition, Stockholm, Mästersamuelsg. 45.

Redaktionen: Riks 16 46. Allm. 98 03. Kl. 10-4.	Expeditionen: Riks 16 46. Allm. 61 47. Kl. 9-4.
Red. Nordling: Riks 86 60. Allm. 4 02. Kl. 11-1.	Annonskontoret: Riks 16 46. Allm. 61 47. Kl. 9-4.
Verkst. direktören kl. 11-1.	Riks 86 59. Allm. 43 04.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:		Utländska annonser debiteras 50 öre med 20 % förhöjning å särskild begärd plats.	
25 öre efter text.			
30 öre å textside.			
20 % förhöjning å särskild begärd plats.			

tande tårar hon grät, när hon trodde att de inte hade råd att behålla Spjufver, när far blef kommenderad hit upp och hon måste gå kvar i skolan där nere. På hur far lät sälja en del af sitt fina bibliotek, hellre än Spjufver, och hur farmor, då hon fick höra det, lämnade ett af sina antika smycken till Bukowski och köpte igen böckerna åt far. Lenah log och fick tårarna i ögonen, som alltid, då hon tänkte på detta. Hon lutade sig ner och hviskade sakta: — Du Spjufver, om kusin Bengt där nere får anledning att bli svartsjuk, så blir det allt på far och på dig. Svårare rivaler kan han knappast få.

Spjufver klippte till och tog ett litet muntert bocksprång då han kände hennes kittlande röst i örat.

— Nu Lenah, bröt Carl-Göran tystnaden, försök att ingenting se förrän jag säger till. Nu äro vi strax så långt vi få komma.

Det var ej dag, ej natt, utan ett främmande evighetsljus. Nere i dalen, vid älfvens strand, midt i ödebygden lågo af människovilja utslungade storstadsbyggnader, höghvälfda broar och fabriker. Och längst i dalens botten en liten by med hemtrefliga noaksarkshus omgifna af planteringar och trädgårdar. För öfrigt sträckte sig urskogar åt alla håll, kläifrande ned i dälдер, smygande upp för böljande nyckfullt formade höjder. Skymning och gryning smulto in i hvarann i ett allt förglömmade famntag. Utmed horisonten i norr skimrade det af purpur, guld och viol från den osynliga punkt där midnattssolen befann sig. Men nej, inte osynlig längre, en stråle fändes, så en till, en till och hela horisonten blossade.

Stumma sågo de ut öfver nejden och stora tårar fyllde Lenahs ögon.

— Du far, kom det sakta och skälfvande, hvad vet man egentligen om Sverige, när man går därnere som strandvägs-människa. Tänk, allt detta! Tror du vi kunna försvara det, behålla det?

— Hvad man vill, det kan man, och nu måste vi vilja, svarede Carl-Göran hårdt och klämde omedvetet Mimosa med skänklarna så att hon stegrade sig.

HEDVIG SVEDENBORG.

Ett tack från Musikhistoriska Muséet.

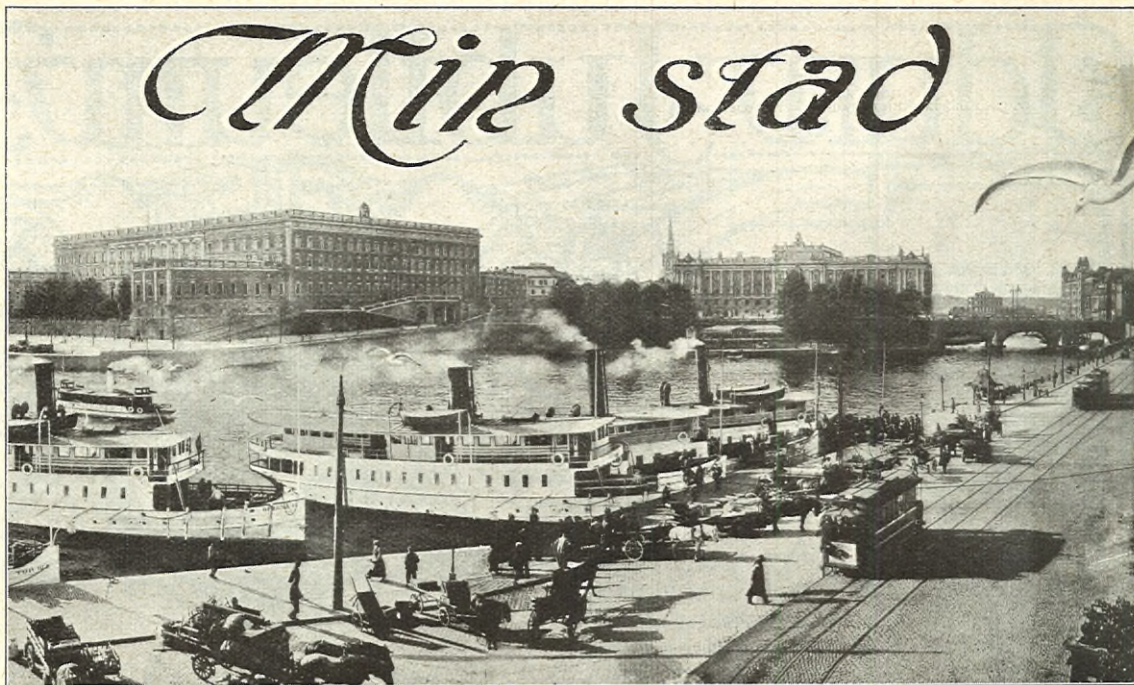
Till Redaktionen af Idun.

För det till Musikhistoriska Muséet genom Eder som gifva öfverlämnade, af Professor Oscar Björck målade oljeporträttet af Hofsångaren Arvid Ödmann som Romeo anhåller muséets styrelse att härmed få aflägga sin hjärtliga tacksägelse, och får styrelsen på samma gång anhålla att Redaktionen ville bringa till offentligheten uttrycken af styrelsens djupt kända tacksamhet till de personer, som med större eller mindre belopp bidragit till den högst värdefulla gifvan, hvilken nu utgör en af de förnämsta prydnaderna i muséets porträttsamling.

Stockholm den 10 juni 1912.

AXEL BURÉN.

Johannes Svanberg.

*Åldrig är du mera fager,
Stockholm, mina drömmars stad,
än när ljusblå junidager
stöjar Strandvägshusens rad.
Åldrig Strömmen så mig dårar
som en stilla junikväll —
brusar väl i vilda vårar
mera jublande och gäfl,
men när slottets fönster glöda
svafvelgula, purpurröda
af en sol, som går att dö
bortom björkomkransad sjö
och när skymning höljer staden,
lyssnar jag vid balustraden
af den höga, breda bron
till den underbara ton,
som vid sus af måsars vingar
ur det hvita svallet klingar.*

*Åldrig trädets och blomsters ånga
går så rusande och stark
ut ifrån allé och park
som i dessa tjusa, långa
sällsamt blida juninätter,
då palatsens silfuetter
mystiskt stå mot himmelsgrund,
då ej fötter tröttna
bära,
då ej öga slutas vill
och i glans af månens
skära
luften hägrar blå och
stiff.*

*Åldrig närmas till
hvarandra
tvenne längtande så
lätt,
aldrig mänskor sam-
man vandra
på så ömt och kärligt
sätt*

*som i sommarns första tider,
då igenom parkens trån
solen gyflne fläckar sprider
kring en sorlande fontän,
som bland grönt och blomsterkalkar
skönt i varma dagen svalkar.*

*Åldrig gråa promenader
locka trötta stadsbor så
som när trädens långa rader
i sin jungfrufägring stå,
aldrig vackrare det hviskas
i en bulevardens vind
än när bofinks drill och siskas
klingar ur en junifind,
aldrig ensamme flänörn
trofvoarn så envist nöter —
äfventyret honom möter
rosenkindadt i ett hörn —
som i denna trolliska månad,
hvilken lik en ton i där
väcker en oändlig trånad
efter tycka och natur.*

*Därför, juni, låt mig
prisa
dina under, tag min
visa!
Älskosorlet, gafustim-
met
födde rytmen, skänkte
rimmet,
och i röda morgonväkten,
då jag hem i drömmar
gick,
första, låtta morgon-
fläkten
dessa ord af dyrkan
fick.*

Fredrik Nycander.

KOSTYMER

Det är ej likgiltigt, till hvilken affär Ni vänder Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

huru smutsiga de än må vara kunna genom kemisk tvätt blifva fullt användbara. Kanske behöfver Ni ej i år köpa någon ny. Kemisk tvätt och prässning af kostym kostar endast Kr. 5.— hos Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg.

KLIPPAN.

Modernaste Finpappersbruk.

Specialiteter:
Finare Post-, Skrif-, Kople-
och Tryckpapper
samt Kartong.
Iduns textpapper tillverkas af Klippan.

Iduns Jubileum-Artiklar

DEN MATERIALISTISKA VÄRLDSÅSKÅDNINGEN vänder sig gärna med en viss kyla bort från själslivets många sällsamma fenomen och för de exakta vetenskapernas ulöfware äger i många fall själslivets utforskande ringa lockelse. En af den psykiska forskningens märkes-

män i vårt land, docenten i psykologi vid Uppsala universitet, Sydney Alruiz, betonar i nedanstående artikel nödvändigheten för forskningen att fördjupa sig i de psykiska fenomenen och söka så vidt möjligt åstadkomma en utredning af det oförklarade inom själslivet.

Själslivets okända värld och dess utforskande.

DEN SOM BLOTT NAGOT HAR sin uppmärksamhet riktad på de växlingar, som uppträda inom de mänskliga intressesfärerna, har icke kunnat undgå att märka, hurusom under de senare åren intresset för själslivets utforskande varit i ständigt stigande. Alldeles speciellt gäller detta de mera egendomliga, gåtfulla sidorna af själslivet, dess "underjordiska värld", de "metapsykologiska" fenomenen.

Först och främst inom den vetenskapliga världen. Och här är det icke blott psykologer utan äfven läkare, fysiologer, psykiatrici och fysici, som i skilda länder ägna sig åt dessa studier. Främst är det naturligtvis de telepatiska fenomenen som studeras — öfverföring utan sinnenas normala hjälp af sinnesförmimmelser, känslor, impulser, tankar m. m. Det största studiematerialet utgöres här af spontant uppträdande fenomen: drömmar, syner, hallucinationer, "varsel" m. m., hvilka på grund af den likhet de äga med innehållet i en annan persons själslif vid ungefärligen samma tidpunkt tyckas bero på någon direkt verkan från detta. Men ett mycket viktigt område utgöres af på experimentell väg erhållna telepatiska fenomen, vare sig i vaket tillstånd eller under hypnos: öfverföring af bilder, sinnesförmimmelser m. m.

Andra fenomenlag som studeras, utgöres af föregifna klärvojanta fenomen (fjärrskådning i tid och rum), rörelser i liflösa föremål, som till en del synas bero på något utträdande af den nervösa energien (slagruftan, borddansen, förflyttning af föremål utan känd orsak, apporter m. m.), trancefenomen, automatisk skrift, ja t. o. m. s. k. materialisationsfenomen ha upptagits till allvarlig och omsorgsfull undersökning.

Principerna för denna art af forskning äro: att, då fenomenen så föga öfverensstämma med allmänt vetenskapligt vetande, förfara med allra största kritik och skarpaste kontroll; att icke förneka existensen af ens de gåtfullaste fenomen eller krafter, blott på grund af att de synas oss "omöjliga", då detta endast kan betyda att de ej kunna eller ej synas kunna bringas i öfverensstämmelse med vår nuvarande vetenskap; men att å andra sidan icke antaga några "nya" förmögenheter, krafter, energiformer o. dyl. såsom förklaringsgrunder, förrän hvarje möjlighet att använda de redan kända är utesluten.

Man kan nu fråga sig: hvarpå beror det ökade intresset för dylik forskning i våra dagar?

Så vidt jag förstår, äro anledningarna härtill flera. Först och främst synas åtminstone

en del fenomenogrupper verkligen kunna — om än ock med aldrig så svaga trådar — förenas med vårt nuvarande vetande, sådant detta utvecklats under de senaste åren. Ty dels har man inom det "undermedvetna" själslivet, sådant detta yppar sig t. ex. under vissa former af hypnos och vid s. k. personlighetsklyfningar, kunnat konstatera de märkligaste ytringar eller variationer af våra kända själsfunktioner, hvilka bereda väg för förståelsen af de okända och än egendomligare, som vi påträffa på det metapsykologiska området. Och dels är man nu — efter upptäckten af en förbluffande mängd nya fysikaliska strålnings- och emanationsfenomen — betydligt mindre motvillig än förr att erkänna möjligheten af dylika företeelser äfven inom den mänskliga organismen, närmast i samband med nervsystemet, hvilka kunna tjänstgöra såsom fysiologiska betingelser för de egendomliga själsföreteelser hvarom det här är fråga. Man har m. a. o. erhållit en första möjlighet till värdefulla, om ock svaga, analogier.

Vidare måste det erkännas af hvar och en, som samvetsgrant satt sig in i hvad som kommit fram på området — och andra böra ej få många ord med i laget —, att bevisningen för att åtminstone vissa slag af ifrågavarande företeelser existera och därför från den synpunkten äro värda vetenskaplig undersökning och behandling, har vuxit högst betydligt under de senaste årtiondena. Härtill kommer den på många håll ökade fördomsfriheten och den åsikten, att den vetenskapliga forskningen icke har rätt att afskilja vissa områden såsom icke värda vetenskapsmäns uppmärksamhet och arbete. Det är ej området, utan metoden, forskningssättet, resonemanget, som gör ett arbete vetenskapligt eller icke. Och man har vidare ej rätt att på förhand förklara att ett bestämt område (t. ex. det metapsykologiska) ej låter sig behandlas vetenskapligt: detta kan i allmänhet ej afgöras, förrän man satt sig in i det, tagit i tu med arbetet därstädes. Detta har vetenskapsens historia många gånger uppvisat.

Slutligen hafva väl de flesta forskare också insett, att, om dessa företeelser kunna nöjaktigt bevisas, så kan deras betydelse för vår förståelse af själslivet knappast öfverdrivas. Ju mer en företeelse synes afvika från vårt nuvarande vetenskapliga system, desto större värde har den också, om den kan till fullo konstateras — ty till desto större generalisationer, ja omvandlingar af vårt vetande tvingar den. — Dylika motiv kunna emellertid icke leda dem, hvilka i vår nuvarande vetenskap se ett fast orubbligt system, omfattande och förklarande allt väsentligt i universum — för en dylik uppfattning måste allt som icke låter sig därmed förenas förefalla såsom nonsens, superstition, orimligheter.

Men ej blott inom den vetenskapliga världen utan äfven hos den stora allmänheten synes intresset för själslivets svårförklarligaste ytringar ha betydligt ökat. Så är faktiskt förhållandet i de stora kulturländerna, men äfven hos oss vaknar eller kanske rättare: träder ett dylikt intresse fram mer och mer, af många tecken att döma.

Det ingår icke i syftet med denna artikel att söka redogöra för, om någon eller några grupper af de metapsykologiska fenomenen kunna anses vara vetenskapligt konstaterade. Jag önskar endast fästa mina läsares uppmärksamhet därpå, att fordringarna på det vetenskapliga konstaterandet kunna ställas olika. Anser man en företeelse vetenskapligt konstaterad endast under de båda förutsättningarna, att den är erkänd af åtminstone det stora flertalet af de forskare, inom hvilkas område den egentligen faller eller skulle falla, och vidare att den är mer eller mindre införlivad med våra hithörande kunskapsmassor, d. v. s. i nämnvärd mån vetenskapligt förklarad — då torde få om ens någon sådan grupp kunna anses vara vetenskapligt konstaterad. Om jag emellertid anser, att t. ex. de telepatiska företeelserna verkligen äro vetenskapligt konstaterade, så är detta därför, att jag då tar hänsyn endast till de forskare, som ingående och opartiskt studerat ifrågavarande fenomen och helst äfven själva gjort experimentella undersökningar på området under gynnsamma betingelser. Och då finner jag, att de, som kunnat konstatera dessa fenomenens existens, äro i öfvervägande majoritet. Vidare hyser jag den åsikten, att härvidlag någon verklig vetenskaplig förklaring icke är nödvändig: det är i och för frågan om företeelsernas blotta vetenskapliga fastställande tillräckligt, att man kan skönja en eller flera möjligheter till

Hudens vård.
CREME SIMON · PARIS
Enda medel som gör kyn vacker och len utan att irritera huden.

IDUNS MODELLKATALOG

Ombärlig för alla sömmerskor och för alla hem.
Fyra rikhaltiga säsonghäften årligen. Kolorett omslag.
Prenumerationspris 2.20 för helt år — 60 öre pr häfte.

deras bringande i samklang med hvad vi förut faktiskt veta på angränsande områden. Och det kan man ifråga om t. ex. de telepatiska fenomenen.

För att här hålla mig till blott en möjlighet och en grupp: det föreligger i fråga om de telepatiskt väckta sinnesförmimmelserna eller de telepatiska hallucinationerna enligt min mening alldeles icke något behof att antaga något mystiskt "sjätte sinne". Vi ha troligen här att skaffa med något, om man så vill, mindre märkvärdigt: ett annat funktionssätt hos våra redan kända sinnen, en centralretning, en påverkan utifrån direkt på våra sinnescentra, alltså med något som åtminstone delvis icke är främmande för den nuvarande vetenskapen.

För dem, som önska taga reda på, hvad den metapsykologiska forskningen uträttat och söker uträtta, vill jag fästa uppmärksamheten på några utkomna mindre skrifter: "Meddelanden Nr 1 och 2", utgifna af Institutet för psykologisk forskning i Uppsala (Bilagor Nr 1 och 2 till Psyke), "Själlslivets underjordiska värld" af professor A. Herrin, samt ett par broschyrer "Själlslivets Mystik" af prof. William James och "Förtjåna de s. k. spiritistiska fenomenen en vetenskaplig undersökning?" af prof. Ch. Richet (i "I Vår Tids Lifsrågor", Nr 5 och 40). En mera ingående orienterande framställning finnes i fysikern, Sir W. Farretts nyssutkomna lilla bok "Psychical Research".

Det är emellertid utan vidare klart, att hela denna forskning är i hög grad beroende af den psykologiskt intresserade allmänhetens vänliga medverkan. Särskildt gäller detta de företeelser, som af sig själfva och f. ö. ganska nyckfullt uppträda tidt och ofta hos olika individer. För att dessa upplevelser skola få vetenskapligt värde är det af största betydelse, att de omsorgsfullt och fullständigt upptecknas samt att detta — för undvikande af minnesfel — sker så snart efter upplevelsen som möjligt och utan att man afvaktar, om den händelse, som drömmen, synen, rösten tyckes syfta på, verkligen sedan "slår in" eller ej. Berättelser om egendomliga upplevelser som bekräftats mottager Institutet för psykologisk forskning (adress Uppsala) med stor tacksamhet.

Det är att hoppas, att allmänheten så småningom skall komma till insikt om, att på samma sätt som sällsynta naturföreteelser böra till lämpligt forum inberättas, så bör med än större skäl så ske i fråga om sällsynta företeelser inom vårt eget sjäslif.

Inom intet annat område råder det ett sådant kaos som här. Rörande existensen af en och samma fenomengrupp kunna åsikterna t. o. m. inom den vetenskapliga världen vara diametralt motsatta. Att här således föreligger ett starkt behof af utredning är klart — och det är just utredning, objektiv undersökning, som den metapsykologiska forskningen i första rummet vill plädera för och bringa till stånd. Men äfven häremot opponeras det. Det är ovärdigt vetenskapsmän att ägna sin tid åt sådant, som uppenbart blott är rester af forna tiders superstitiösa föreställningssätt, säger man; ett sådant arbete kan endast ytterligare utveckla människornas vidskepliga anlag, allra helst om man olyckligtvis skulle råka att fastställa existensen af några af dessa groteska fenomen

Ett sådant resonemang visar emellertid föga tilltro till den vetenskapliga forskningen, till dess förmåga att i tidernas längd kunna skilja falskt från sant. Väl är det riktigt att under arbetets gång det som är falskt kan tagas för sant och vice versa, men detta kan ej vara något skäl för forskningens — den fria forskningens — målsmän att just på detta område söka åstadkomma obstruktion. Sådant äger nämligen rum inom hvarje forskningsområde.

Man måste också komma ihåg att mycket af det som i forna tider ansågs vara superstition, i våra dagar räknas till vårt vetandes skatter. Och hur skall väl framtiden en gång bedöma vår tid i detta afseende?

Att beteckna såsom superstition vissa bestämda åsikter eller sådana åsikter, hvilka strida mot de härskande vetenskapliga åsikterna, torde därför ej vara görligt. Nej, superstition och superstitiös kan blott afse förfaringssättet, sinnelaget. Den som i ett enda tillfälligt sammanträffande genast ser ett orsaksförhållande, en naturlag, den som med ifver och i onödan tillgriper fjärran liggande, i sig själfva kanske aldrig pröfvade förklaringar i stället för de närmast till hands liggande; den som icke ens för sig själf söker fasta grunder för sin tro; den som har ett irrationellt sinnelag — den är superstitiös. Hvarhelst således den verkliga vetenskapen klappar på dörren, där flyger superstitionen ut genom fönstret. Hur skulle då den vetenskapliga forskningen i längden kunna gifva superstitionen näring — det må vara på hvilket område det vara vill?

Den som en gång fått blicken öppnad blott för möjligheten, att sjäslifvet, när allt kommer omkring, dock inom sig huser en okänd värld, och att sjäslifvet hos vissa individer redan nu uppvisar företeelser, som varsla om de högsta gåfvor, företeelser, som tyckas lofva oss nyckeln till människans innersta väsen och konstitution, den låter icke af dylika öfverdrifna betänkligheter afhålla sig från skyldigheten att gå de vägar till slut, hvilka synas kunna ge honom den kunskap han sträfvar efter.

Uppsala den 30 maj 1912.

SYDNEY ALRUTZ.

C. D. af Wirsén.

Å GODT SOM I SJÄLFVA ögonblicket för Iduns pressläggning ingick meddelandet, att Svenska akademiens ständige sekreterare, fil. d:r C. D. af Wirsén, aflidit i den sjukdom, en svårartad lungkatarr, som för helt kort tid sedan nedlade honom på sjukbädden.

Han var den siste sångargestalten i gruppen af utmärkta skaldar med härstamning från Tegnér, Franzén och Stagnelius, som skapade Sveriges poetiska litteratur under det 19:de århundradets senare hälft och som bland sig räknade namnen Rydberg, Snoilsky, Strandberg, Böttiger, Bäckström m. fl.

Wirséns skaldskap var på intet sätt banbrytande, ägde ingen påfallande originalitet, men hans poesi hade i alla händelser sin egenart, sprungen som den var ur en varm, förfinad känslas grund och lysande af en klassisk bildnings förnäma formglans.

De två första samlingarna "Dikter" och "Nya dikter", skola alltid förbli äkta smyc-

D:R C. D. AF WIRSÉN.

ken i vår lyrik; där finnes vårfrisk brusande sång, parad med den innerlighet i känslan och skärhet i stämningen, som liknar "vallmodoff och liljans anda", för att begagna ett uttryck i en af skaldens dikter. Den spiritualistiska klangen, hvilken ljuder så ren och äkta i dikten "I Strandallén", samt i andra sånger från hans mannaår, får i hans senare produktion en tillsats af söndagsskolefromhet, som ej är rätt klädsam.

Men det var mindre i sin egenskap af lyriker än i sin funktion som litterär granskare han skulle komma att sätta spår i sin samtid.

80- och 90-talens litterära genombrott kallade honom fram till tornering, lyran hängdes undan för att endast sällan framtagas, och den grofva huggvärjan blef hans mest nyttjade vapen, med hvilket han sökte slå ned den nya tidens män. Hur den striden utfallit veta vi alla. Wirsén stod fast i sin öfvertygelse att den nya tidens diktning i det mesta var af ondo, men dess framträngande kunde han icke hejda. Det var två skilda åskådningars förbittrade kamp, oskiljaktig från alla brytningstider; hvad Wirséns insats i striden beträffar har det moderna elementet i samtiden svårt att inse dess gagnelighet, men i ett torde de olika partierna kunna enas: Wirsén var som kritiker genomärlig och en man, som utan fruktan sade sin mening, som aldrig kompromissade.

Ej mindre riktade han uppmärksamheten på sig som ständig sekreterare i de officiella vitterlekarnes ring. Han var Svenska akademien helt enkelt, han var dess helige ande, hvars utgjutelse öfver de öfriga 17 apostlarna gjorde hela institutionen till ett bålverk för "snille och smak" i en helt annan mening än hvad stiftaren torde ha afsett.

Nu är han borta och med honom falla måhända skrankorna, som länge stått skiljande mellan akademien och vår litterära odling. Litteraturhistorien skall emellertid bevara hans namn som ett af de märkligare, och när tidsafståndet ger den rätta synpunkten, oväldigt skärskåda hans gärning och framställa en från allt oväsentligt sofrad bild af hans ensidiga men helgjutna personlighet.

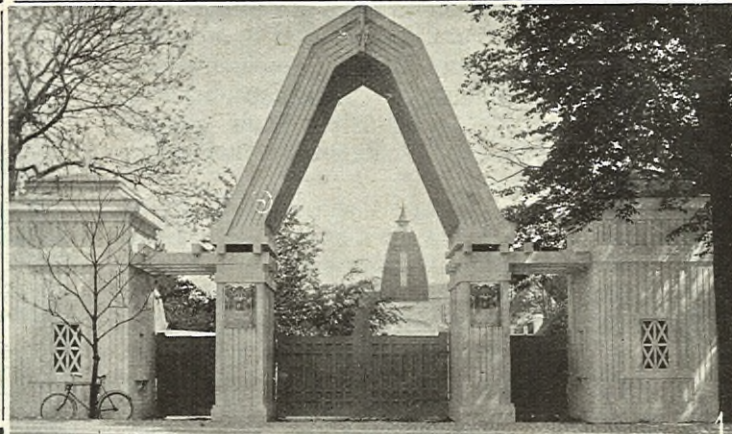
E. H—n.

Halmstadutställningen öppnas

ORLIDEN VECKA ÖPPNades under strålände solsken och stora högtidligheter landbruksmötet och industriutställningen i Halmstad, hvars förhistoria Idun redan i ett föregående nummer meddelat. Konungen hade samma dag anländt till staden och öppnade först landbruksmötet och sedan industriutställningen i närvaro af ofantliga människoskaror, i det han vid bägge tillfällena uttalade sin glädje öfver det eniga arbete i fosterlandets tjänst

randen, i ett tal, där han erinrade om hur Halland, gränsstridernas land, nu lefde i frid och endräkt med sina grannar, bundet vid dem af gemensamt arbete och gemensamma faror och nöd. Så lär oss, fortsatte konungen, gångna tiders historia att gemensamt arbete förenar. Må detta äfven bli den närmaste framtidens lärdom.

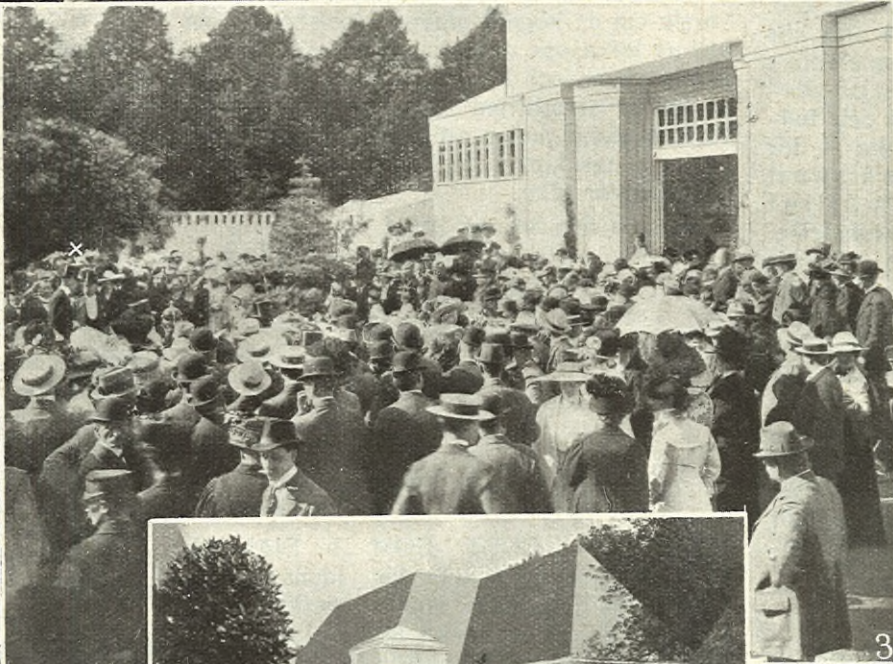
Det gemensamma arbetet för landets välfärd borde ena de olika folkgrupperna och låta dem känna, att de väl behöfva hvarandra. Landtmannen måste ha stadsborna och

som här utträttats. Äfven prisafdelningen förrättades af konungen. En rond igenom den nu färdiga utställningen, vackert belägen i sin härliga park, gaf också vid handen, att hälländingarna väl kunde ta åt sig det kungliga ordet om den fosterländska gärning, hvarmed de högtidlighällit hushållningssällskapets 100-års jubileum.

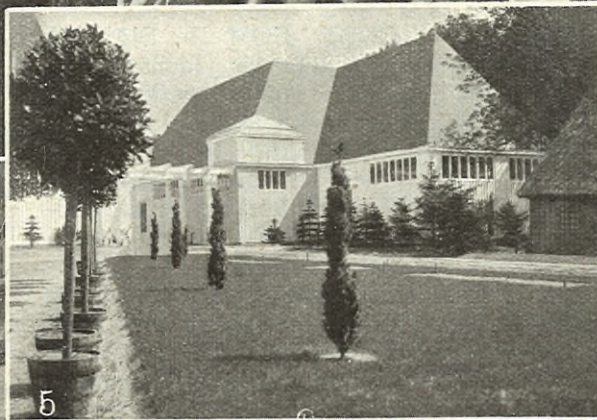
Kvinnliga besökare af hvilka nog Halmstad får många under de veckor utställningen varar, torde särskildt intressera sig för den halländska slöjden, som bär många särdrag, hvilka skilja den från de öfriga landskapens.

Vid den middag, som landbruksmötets bestyrelse efter ceremoniernas slut höll för konungen, svarade denne på den skål, som utbragtes af ordfö-

industriarbetarne som köpare af de lifsförnödenheter som han kan afyttra. Och huru skulle industrien kunna bestå såvida icke landtmannen tillhandahölle lifsmedel och i stället köpte fabrikenas tusentals arbete. En sund ordnad enighet, såväl på jordbrukets som industriens område kan också åstadkomma storverk. Samarbete, icke splittring vare tidens lösen. Alla, slöt konungen sitt tal, äro vi barn och söner till vår gemensamma moder Svea och på oss alla faller ansvaret för vårt lands och vårt folks framtid.

Att den under så gynnsamma förhållanden begynta utställningen kommer att visa sig som en succés allt framgent, därom torde väl icke finnas något tvifvel.

1. Entrén till utställningen. 2. Konungen anländer till utställningen och möttages af bestyrelsen (1. konungen, 2. landshöfd. Asker, 3. borgmäst. Vestman, 4. stadsarkitekt Håkanson). 3. Konungen X förklarar utställningen öppnad samt utdelar hedersprisen. 4. Interiör från maskinhallen. 5. Exteriör af slöjdhallen. 6. Interiör från industrihallen. Hallberg foto.

Eremitaget.

En berättelse om två människor.
Af ERNST BLOM.

(Forts.)

DET VAR MYCKET FÖR HENNE att göra. Många och mycket skulle ordnas på ett annat vis; hon hade ingen aning om, hvad klockan var, men hon steg upp i alla fall och gick in i sitt kabinet för att skriva en billett till Magnus — något hjältinnan i en roman alltid gör. Men hon hade inte fått något brefpapper med och det papper hon här fann var groft och blåaktigt och på sådant skrifer en verklig hjältinna i en god roman aldrig sina intimaste biljetter. Hon blef djupt föförd, lade med ansträngning pannan i veck och ruskade på hufvudet med flätorna och de röda banden öfver "den miserabla betjäningen".

Från sina salongsfönster stod hon och såg hur bärbuskarna nere i trädgården, som arrendatorns brukade ljufplocka på, stodo mossiga och som ett enda snår. I gångarna växte gräset högt och i trädgårdssängarna frodades allt, med undantag af nyttiga växter, dock mest kvickrot och tislar. Här skulle naturligtvis bli annat af, här skulle bli klippta häckar i långa perspektiv, som hon sett på bilder, och vattenkonster och dammar med guldfiskar.

Som hon stod där och drömde, fick hon se två stora hundar, som hon förr icke lagt märke till, och så böjde sig den ene ned och började äta gräs. Det betyder regn, tänkte Marie Anne och såg på den jämnmulna himlen. Sedan fick hon veta att fadern skaffat två blodhundar för att vakta öfver henne och det tyckte hon var intressant — just som i sagorna. Men det värsta var, att nu tordes hon själf inte gå ut i trädgården.

På måfå gick hon ner till förstugudörren och den fann hon låst och nyckeln urlagen. Detta var dock för svårt. Om hon också inte vågat sig ut för de främmande hundarna, så kunde väl åtminstone nyckeln suttit i. Nu kände hon sig som i ett fångelse och gamla Maja förklarade, att majoren absolut förbjod henne att gå ut.

Marie Anne "drog sig tillbaka till sina rum" och där gick hon ur rum i rum och grät medan arrendatorns piga låg och skurade och försäkrade att "all denna skuringa va' onödi", för fröken ska' ju bört öm ett par dar".

Så var hon då en fånge på "sitt eget slott". Först nu började hon se, hur förfallet allt var, hur taken och väggarna voro spruckna och att möblerna blifvit dåliga. Hon tyckte att hvad hon i går fann så härligt och kungligt nu låg där som trollguld, värdelöst och smutsigt.

Fram på eftermiddagen fann hon en garderob med farmors gamla omoderna klädningar. Där var mycket att välja emellan från simpla, grofva, halft utslitna hvardagsdräkter till styfva brokadklädningar med krinolin.

Marie Anne provade klädningar och hattar och schalar och skor och tofflor — allt för stort — och hon njöt och blef lycklig igen och glömde sin fångenskap.

Så började hundarna skälla som ursinniga och genom fönstret såg hon en rikklädd karl gå in i köket, under det han med piskan värjde sig från hundarna. Om en stund kom Maja upp med ett bref från majoren. Utanpå stod präntadt med hans karaktäristiska stil: "Till min Dotter Velbårna Fröken Marie Anne Gyllenlåås. Aux mains."

Maja berättade, att brevet kommit med en ny stalldräng, som hon aldrig sett förr och majoren ville ha svar med tillbaka.

Marie Anne bröt brevet med en känsla af sorg och beklämning.

"Till Min Hjertas Drottning!"

Marie Anne tappade brokadkjorteln i golvet.

Brevet var från Roosenhielm och det var långt. Han hade på morgonen fått hennes bref och sände genast detta, där han föreskref henne, hur hon skulle göra och hon måste lyda honom blindt — allt skulle då gå bra och de skulle snart ses igen.

Efter hans önskan skref hon ett svar med utanskrift:

"Till Min Käre Fader Velbårne Herr Majoren Carl Fredrik Gyllenlåås. Aux mains."

Hon gick in på alla förslag och vek noggrant samman det blåaktiga, grofva pappret och för säkerhets skull aflämnade hon det själf till karlen nere i köket.

I går gällde det att vara drottning i sitt kungarrike och den rollen hade Marie Anne, åtminstone efter egen uppfattning, spelat bra — nu hade hon fått en annan roll, som var mer kräfvande. Skulle hon också kunna spela den lika godt.

Strax som karlen hade ridit bort gick hon ner i köket och försökte se så eländig ut som möjligt. Hon berättade för Maja, att hon varit sjuk alltsedan fadern i söndags slagit henne och i går måtte hon ha försläpat sig på tunga möbler, hon måste genast gå till sängs, hon kunde inte stå för sig själf. Gamla Maja fann det konstigt, att hon då kunde se så rödblommig och frisk ut, men det kunde ju vara feber, och gumman, som var en god själ, bäddade ner flickan, men då ingen förutsett sjukdom, måste hon bedja arrendatorns om lite fläder och några örter, som hon kokte.

Marie Anne satte hjältemodigt i sig både téet och örtdekokten och att hon, strax gumman var gången gaf upp det alltsammans, stärkte gumman i sin tro, att flickan var riktigt sjuk.

På natten bad hon Maja vaka och ett talgljus blef satt i ett kopparhandfat och flickan vändades och skrek, så snart hon var vaken.

Nästa dag rann upp mulen och grå och kändes dubbelt mörk i det gamla huset med de små fönstren.

Bud kom från majoren, att Marie Anne skulle hålla sig beredd att bryta upp nästa dag, men gamla Maja lät svara att resan måste uppskjutas tillsvidare, ty flickan var sjuk.

Den dagen berättade Marie Anne, att hon hade svåra plågor. Gumman läste öfver henne, men Marie Anne försäkrade, att det var bättre att hämta prästen, hon var ju inte konfirmerad och hon ville inte dö utan sakramentet.

Maja tyckte detta onödigt ännu, men nästföljande dag, när flickan låg och ropade och jämrade sig, fick hon sin vilja fram och bud sändes till prästgården. På eftermiddagen kom komministern till Stenberga och medförde i ett fodral en liten kalk och patén af tenn. Han talade länge inne hos flickan och gamla Maja stod utanför dörren och grät.

Sedan komministern gått, förhöll sig Marie Anne lugn och när Maja bragte kvällsvard länsade flickan alla tallrikar och fat.

Natten föll på och regnet skvalade ner, så det blef mörkare än annars vid denna tid på året. Marie Anne ville ej, att Maja skulle vaka och själf fände hon icke ljus men steg upp ur sängen och fassade rundt i rummet.

(Forts. sid. 419.)

ELLEN. OLJEMÅLNING AF RICHARD BERGH.

Konstnärsförbundets utställning.

II.

RICHARD BERGH'S AFDELNING bjuder på några porträtt, som visa att konstnären fortfarande är samma starka personlighet, samma djupa individualist som förr. Bilden af dottern utgör ett nytt prof på hans förmåga att ge modellens art och väsen; det är en sådan stämning af lycklig ungdom i dessa harmoniska färgackord, som tillsammans bilda flickgestalten med dess djärft graciösa hållning mot det nyulvecklade löfverket.

Professor Svante Arrhenius' porträtt äger en träffsäkerhet och en skärpa, som afslöja hela mannen, och hvad bilden af socialdemokraternas främste man, redaktör Hjalmar Branling, beträffar är han karaktäriserad som revolutionären — "med maadehold," som Aslaksen säger. Ty hvem kan undgå att i denna gnistrande örblick under den kraftiga pannan se en kapitalistsamhällets vedersakare, på samma gång det välfödda anletet och den varma miljön antyda, att mannen i själ och hjärta icke är så värst okänslig för detta samhälles många behag.

Karl Nordström målar naturligtvis sitt kära Bohuslän. Men har han föru sett det kärflva och dystra i denna landsändas klippor och fjordar, så är han nu vekare stämd och hans färgskala vorden ljus af sommarens dagar.

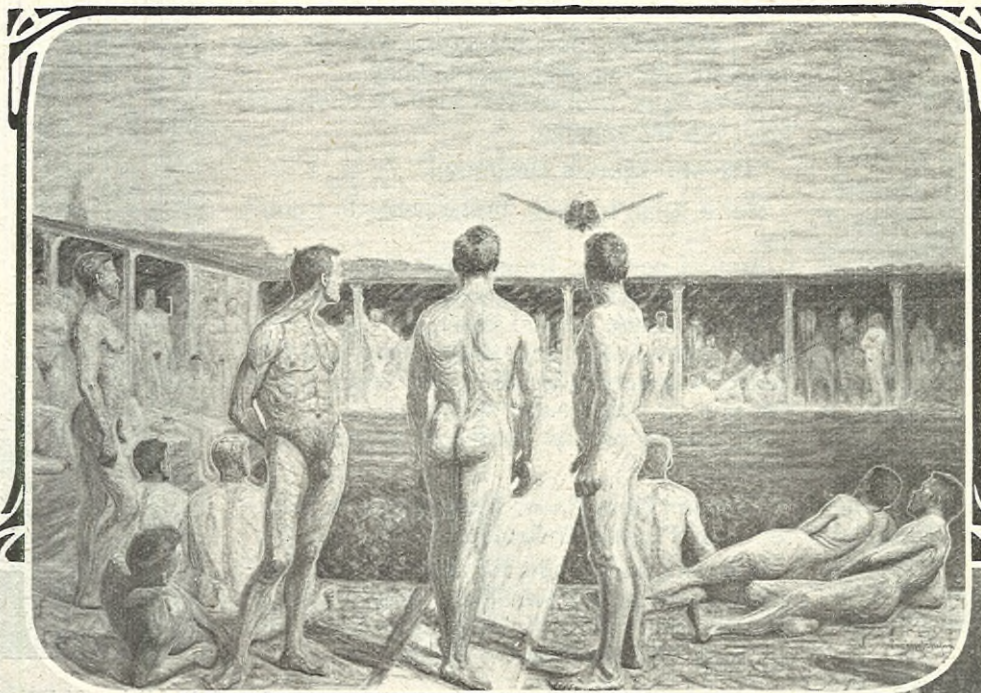
Han är fortfarande en sökare som hvarje konstnär väl bör vara, äfven den mognaste. hvilken ej vill, ej kan slå sig till ro på redan vunna segrar. Dessa hans soltaflor ge ännu icke allt hvad man kan vänta af konstnärens pensel, en pensel, som föru i kärflva personliga drag framkallat den bohuslänska kustnaturens vilda, svåråtkomliga skönhet. Men detta nya färganslag, som är så intressant i sin början, torde han nog komma att fördjupa hvad det lider.

Inför Eugen Janssons nya produktion har helt säkert mer än en stannat öfverraskad. Slut äro nu de blå kvällsstämningarne från Stockholms utkanter, med hvilka han först retade och sedan ljusade publiken. Nu målar han naket från våra badhus och atleter i arbete. Själf tyckes han ha gått till verket med en energi, som man måste beundra och som gifvit betydande resultat.

Dessa badhusscener med sitt myller af nakna kroppar, sina soldagrar och sitt vattenglitter äro målade med en öfverdådig bravur och tecknade med en ännu större. Något af Sergels "tusan djäffa" har behärskat konstnären; dock förefaller det, som om han ej lyckats få den rätta konstnärliga friheten in i kompositionen. Figurerna

LAPPEN THUURI; STATY I BRONS AF CHRISTIAN ERIKSSON.

Till rättelse meddelas slutligen att den i förra numret omnämnda dekorativa gruppen för nya barnbördshuset i Helsingfors har till upphofsman den nyligen bortgångne konstnären Harald Sörensen-Ringi, ej Christian Eriksson.

E. H-n.

HJALMAR BRANTING; OLJEMÅLNING AF RICHARD BERGH.

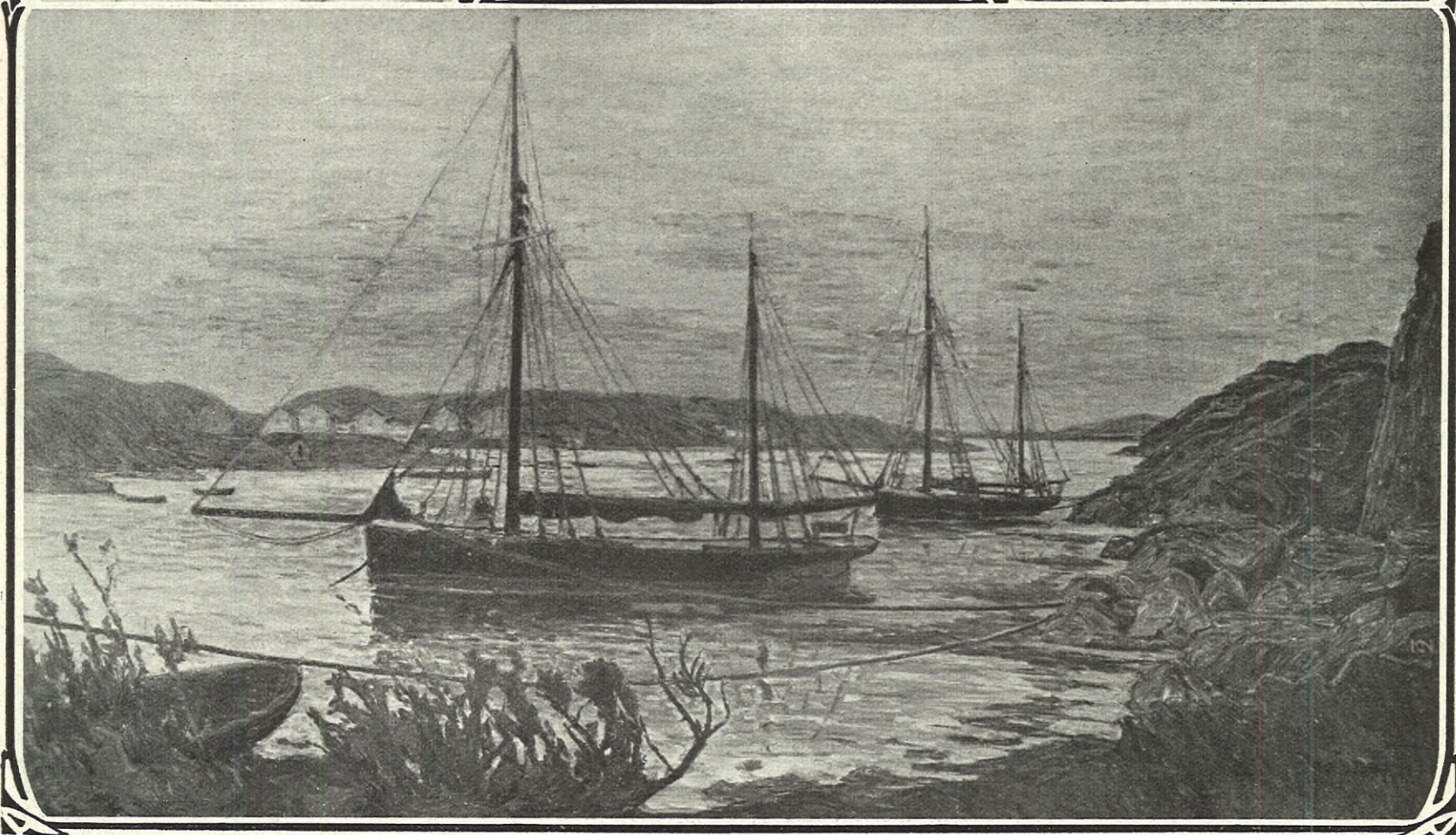
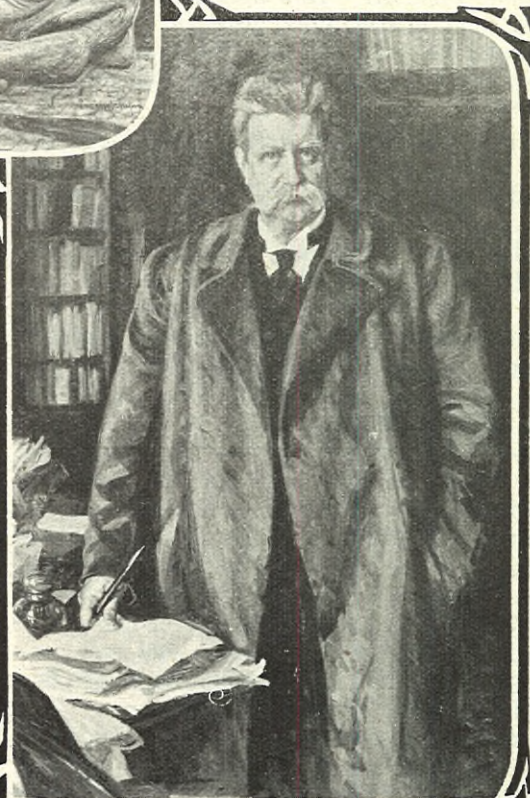
I BADHUSET; OLJEMÅLNING AF EUGEN JANSSON.

stå nästan skulpturalt och energiens anspänning är väl synbar.

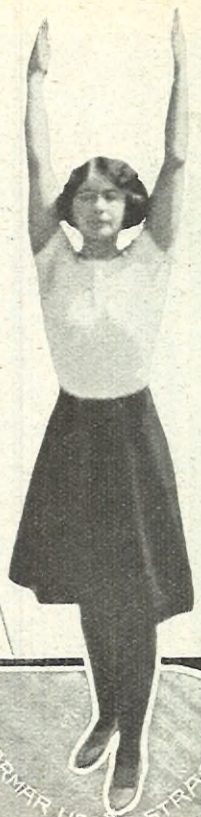
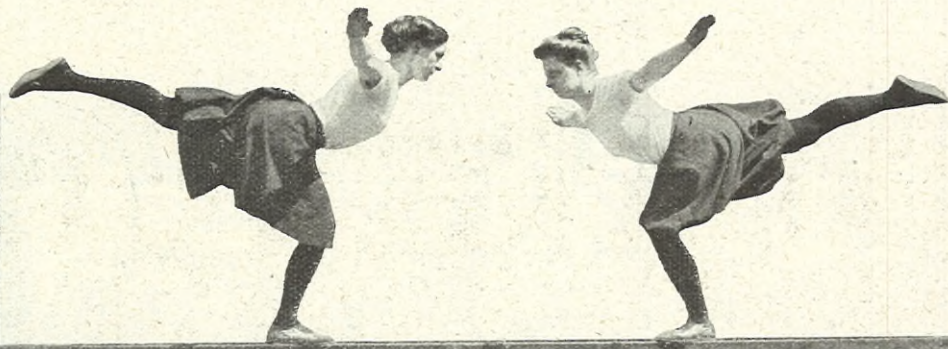
I alla händelser äga dessa dukar en bredd och en intensitet, som göra dem till något för sig i nysvensk konst.

Från skulpturafdelningen återgifves här, förutom C. J. Eldhs "Ung flicka" på numrets första sida, "Lappen Thuuri" af Christian Eriksson, ett af denne konstnärs allra främsta verk. Detsamma har inköpts af finska staten.

VÄSTKUSTFJORD; OLJEMÅLNING AF KARL NORDSTRÖM.

Lingska flickor

GYMNASTIKDIREKTÖR
MARRIT HALSTRÖM

TRIVAR UPPPÅ STRÄCK!

BDORJAN PÅ JUNI SAMLADES I STOCKHOLM DE kvinnliga gymnaster, som tillsammans skulle företråda den svenska kvinnliga gymnastiken vid Olympiska spelen. De voro de större institutens allra bästa krafter, uttagna både bland elever och färdiga direktörer och det gällde nu blott att träna tillsammans. Alla icke-stockholmare, d. v. s. en trupp på mellan 30 och 40, inkvarterades i det nya, vackra Arvidsonska institutet, där de nu sofva sött och hemvandt bland ribbstolar och linor, ett par dussin för hvar sal. Här tillbringa de också sina hvilstunder mellan öfningar och ströftåg i staden. Men det kanske icke är fullt så viktigt hvad truppen gör på sina lediga stunder, alltnog man vet att ledningen ordnat till det bästa för den, som hur den sköter sig i arbetet. Om den saken

vill ledarinnan, fröken Marrit Hallström, som kommenderar sin flickor med en passionerad energi, endast säga att hon har godt hopp för framtiden. Åskådaren å sin sida beundrar det vackra skådespel som dessa unga, präktiga svenskor erbjuda, där de öfva sig på centralinstitutets gård. Vår ena bild ger illusionen af ett fågelsträck och kan det finnas något bättre ideal för unga sportkvinnor än att vara smidiga, starka och snabba, tysta och precisa som flyttfåglar på flykt öfver landet?

Uppvisningen kommer troligen att ske strax efter den manliga svenska gymnastikuppvisningens på spelens första dag. Den som är med den dagen torde få glädja sig åt att se den svenska gymnastiken och den svenska kvinnan segra utan förbehåll och utan täflan.

EN HVILOSTUND.

SOFSALEN.

Grupp af O. D.-sångarne vid den stora musikfesten i Dortmund. 1. Director musices Hugo Alfvén. 2. O. D:s ordförande d:r Bolin. 3. Opera-

sångare Malm. 4. Operasångare Nyblom. 5. En O. D.-veteran amanuensen Bergström. 6. Landskamrer Hagen. H. Weeck foto.

ENI, VIDI, VICI — JAG KOM, jag såg, jag segrade — kunde den svenska sånggudinnan med skäl utropa, sedan det sista ackordet klingat ut från

orkestern, den sista tonen burits fram af den sextiostämmiga O. D.-kören och den fjärde och sista af de svenska musikfestdagarna i det trefna Dortmund var ett minne blott. Framgången för svensk tondiktning och sångkonst var gifven redan efter första konserten, och sedan tilltog den musikfrejdiga publikens bifall i ett oafbrutet crescendo, för att efter O. D.-sångarnes konsert på tisdagens afton anläga formen af sannskyldiga ovalioner.

Dortmund i Westfalen känna väl alla från skolans geografifilmor och förbinda säkerligen med bestämningen "i Westfalen" en stadskontur af nästan uteslutande fabrikskorstenar, som affeckna sig mot en röktyngd himmel, hvilken här och där lyser blodröd af eldskenet från en masugn eller hytta. Så tillvida är den gängse föreställningen om Dortmund riktig, att staden har många industriella anläggningar och sålunda ej är fri från skyhöga skorstenar, men till denna ofullständiga och därför missvisande kunskap om staden bör i rättvisans namn läggas, att detta materiellt d. v. s. industriellt och kommersiellt så betydande samhälle också har stora estetiska intressen, rymmer sköna byggnader inom sina murar, vackra anläggningar, m. a. o. är så föga ensidigt som man gärna kan tänka sig. Så blott låter det ock förklara sig, att ett företag, som vid för-

Den svenska musikfesten i Dortmund.

En seger för svensk tonkonst och sång.

sta anblicken förefaller så pass djärf, som anordnandet af en svensk musikfest i Dortmund, när man träder verkliga förhållandena närmare in på lifvet hvarken är absurd eller oförklarlig. Staden Dortmund förfogar nämligen öfver en af Tysklands bästa symfoniorkestrar, hvilken ledes af en skicklig dirigent, har en musikförståndig och, hvad som vid ett sådant tillfälle ej är att underskatta, en också offervillig publik, hvilken tar det som en hederssak, att ett sådant evenemang som en musikfest inom dess hank och stör skall få ett i allo lyckligt förlopp.

Funnos sålunda förutsättningarna för framgång i rikt mått på den tyska sidan, så voro de förhanden uti icke mindre grad på den svenska: vi ha nämligen en musikalisk produktion både af äldre och senare datum att framvisa som vi ej behöfva skämmas för, och hvars nationella särmarke fånglar en sympatiskt stämd främmande publik. Och sångarkrafter sådana som John Forsell och Signe Rappe kunna laga upp täfningen med hvilka kontinentala berömdheter som helst.

Musikfesten tog sin början lördagen den 8 juni med en galaföreställning på Dortmunds Stadtteater, hvarvid Stenhammars bekanta opera "Gillet på Solhaug" uppfördes i vacker tidstrogen utstyrel och med rätt goda krafter. Wilhelm Stenhammar var själf närvarande och fick flerfaldiga gånger framträda på scenen för att mottaga publikens hyllning. Efter föreställningen samlades medverkande, de svenska gästerna, bland hvilka man främst såg öfverdir. John May, Hugo Alfvén med fru, d:r Valentin, Wilhelm Stenhammar med fru, O. D.-korens medlemmar m. fl., till en kordial bierabend i stadens vackra rådhus. På söndagens förmiddag började raden af konserter. Ett strålande vackert sommarväder försökte förgäfvat konkurrera med den första kammarmusikkonserten. De medverkande fingo nämligen nöjet att spela för fullsatt hus. Ett värdigare namn att inleda den svenska musikserien med än Franz Berwalds kan ej tänkas. Denne ende svenske verk-

lige klassikers klaverkvintett i a-dur var en upptakt, som måste imponera på en förstående publik. Samma konsert gjorde åhörarne bekanta med Stenhammars a-mollkvartett, briljant spelad af Marteaus kvartettsällskap, några Liljefors-sånger sjungna af Signe Rappe, Sjögrens violinsonat n:r 3, hvilken tolkades härligt af hrr Marteau och Stenhammar samt som slutnummer Sjögrens Tannhäuser-cykel. Hofsångaren Forsells mångsidiga konstnärskap trädde här i all sin glans fram för en beundrande åhörarskara. Så som det hade börjat, d. v. s. med en varm ström af förståelse och sympati mellan åhörare och verk, mellan åhörare och exekverande, så fortsatte det alla konsertdagarna igenom. Hvad skall jag väl särskildt framhäfva af det myckna förträffliga, som Dortmunds orkester och de utmärkta solisterna presterade, eller hvilket verk skall jag säga att den trogna åhörarskaran i främsta rummet fäste sig vid? Jag är rädd att därvid begå någon orättvisa och ställa mitt subjektiva omdöme i stället för ett blott refererande iakttagande och tiger därför stilla i den punkten. Säker är att namnen Berwald, Alfvén, Stenhammar, Sjögren, Hallén, Peterson-Berger och Norman, hvilka visserligen hittills icke varit okända i Tyskland, hädanefter komma att mera ofta uppställas på de tyska konsertprogrammen, att andra violinister än Marteau troligen införlifva Aulins violin-kompositioner med sin repertoar och att Ture Rangström och Natanael Berg, hvars hypermoderna "Traumgewalten" väckte ett

Stadtteatern i Dortmund.

Ett spelparti ombord på färjan.

visst uppseende, ha goda utsikter att äfvenledes blifva ihågkomna.

Det ligger icke inom ramen för denna kortfattade öfversikt att i detalj genomgå de fem konserternas program. Dessa voro för öfrigt rikligt nog tillfagna och beredde i genomsnitt utöfvande och åhörare "åtta timmars arbetsdag". Ej heller kan en ingående redogörelse lämnas för de festliga kollationer, hvarmed värdarne i Dortmund hedrade de svenska gästerna. Det må vara nog att nämna, att en festbankett i stora rådhusalen måndag afton förenade det stora flertalet medverkande till några timmars angenäm samvaro, som fick en viss officiell prägel genom festliga tal af svenske ministern i Berlin grefve Taube, öfverborgmästaren i Dortmund d:r Eichhoff, öfverdirektör May, O. D:s ordf. d:r Bolin m. fl., och att en sista enklare fest var anordnad efter O. D.-isternas utomordentligt guterade konsert, hvarvid ett visst gladt studentlif med sång och dans satte en särskild prägel på det hela.

Då man blickar tillbaka på de svunna festdagarna och de minnen de lämnat kvar, tränga sig ofrivilligt några namn fram i förgrunden: Henri Marteau, denne outtröttlige förkämpe för svensk musik, hvilken en talare vid en af festerna lika lustigt som träfande liknade vid en svensk generalkonsul i Tyskland, ha vi främst att tacka för att musikfesten öfver hufvud taget kommit till och att den till följd af hans eminenta talang blef hvad den blef. Som pendant till honom stod på svensk sida öfverdirektör John May, som ifrigt arbetat för främjande af det musikalska utbytet mellan Sverige och Tyskland. Vidare har director musices Hugo Alfvén i sin egenskap af kompositör, orkesterdirigent och ledare för O. D.-kören i trefaldig grad gjort sig förtjänt om den svenska musikfesten, till hvars lyckade resultat äfven den utmärkta studentkören, som väl sällan om någonsin varit så väl sammansatt och disciplinerad som nu, i hög grad bidragit. Studentsång är nu en gång en sak för sig och har "publiktycke" som väl knappast någon annan musikgren, hvilket härmed ingalunda sagts i förklenande syfte. Till sist ha John Forsells enastående sångliga prestationer fångat åhörarna och vunnit dem för svensk romandiktning, så som ingen annan svensk sångare torde ha varit i stånd till.

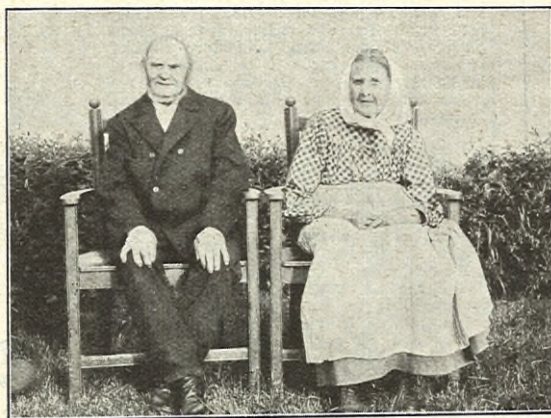
Blickar man nu tillbaka på musikfestdagarna, är det som att se på en klar himmel utan moln: idel solsken och vackra färger. Ett tack till dem som skänkt oss detta minnet.

Ärade halfårs- och kvartalsprenumeranter

erinras härmed om vikten af att utan dröjsmål förnya prenumerationen för årets senare hälft, för att därigenom undvika afbrott i tidningens regelbundna expedition. Samtidigt tillåta vi oss påpeka att det är så mycket nödvändigare att prenumerationen nu verkställas, som alla våra prenumeranter gratis erhålla

Iduns julnummer 1912,

hvars förträffliga litterära innehåll och konstnärliga utstyrelse ensamt äro värda prenumerationspriset.

Makarne Gustaf och Johanna Berggren.

Ett diamantbröllopspar.

MIDSOMMARDAGEN FIRAS PÅ egendomen Ekhof i Björnlunda, Södermanland, en mera ovanlig familjehögtid, då gårdens ägare, ingenjörerna Classon, hålla diamantbröllop för en trojänare, Gustaf Berggren och hans maka Johanna. Berggren, som är född 1827, har nitiskt tjänat på gården i 60 år under tre olika ägare, något som vittnar om en soliditet i karaktären, ej alldeles vanlig hos den tjänande klassen i våra dagar. Den ene af dem, major Broms, i hvars tjänst Berggren var i de femtio år han ägde gården, är inbjuden till festen, som för öfrigt firas i kretsen af barn, barnbarn och barnbarns barn.

EREMITAGET.

(Forts. fr. sid. 415).

Roosenhielm hade beslutat sig för att leverera flickan och i en täckt vagn satt han och njöt öfver att makterna voro honom så nådiga, att de, istället för sommarnattens skymning, gånge en mörk regnatt.

Han hade gifvit Marie Anne noggranna föreskrifter och som tecken, att allt var klart skulle det vara mörkt i hennes rum, hvars läge hon i sitt svar noga beskrifvit.

Klockan kunde vara mellan ett och två, när vagnen stannade så långt borta från Stenbergas gård, att ljuden af hjulen och hästhofvarna icke skulle höras dit.

Magnus och Erik gånge sig af i riktning mot boningshuset med hvar sin tjärad säck i handen. Snart började hundarna skälla och då gällde det att locka ut dem utanför porten. Slulligen kom den ene fram, Magnus rusade emot honom, fick säcken öfver hans hufvud och kropp och band hårdt åt. Så var den andre kvar, men om en stund var han också infångad på samma sätt.

Ljudlöst kunde nu Roosenhielm smyga sig fram, tack vare den gräsbevuxna gårdsplanen och strax öppnades ett fönster i bottenvåningen.

Marie Anne, som skulle ligga för döden, klef upp på fönsterbrädan men med svårighet, hon lyste hvit i nattljuset, det frasade omkring henne och hon hade en förfärlig möda att lyfta upp sin klädning och tränga sig igenom det smala fönstret. Hon hade tagit sin farmors gamla brokadklädning på med bart bröst och krinolin och allt, och som den var rent ohjälpligt för stor, hade hon all möda i världen att komma ut och hoppa i Magnus' armar.

Men han fick henne och bar henne, stolt öfver sin fångst, till den väntande vagnen. Denna var förspänd med fyra ystra hästar, kusken gaf en klatsch med piskan och bort rullade den täckta karossen i stark fart, gånge fram och tillbaka i sina remmar. Vägen togs i starkt traf och Marie Anne låg därinne i Magnus' armar och var den lyckligaste på jorden.

Först sedan de åkt ett par mil stannade hästarna och dörren öppnades. Regnet strömmade fortfarande ner, men det var fullt ljusst. Vid sidan af vägen låg ett par små stugor.

Man kunde se att vagnen var väntad, ty öfver tröskeln af det ena huset stego tre män. Den förste af de tre var en stor och kraftig karl med allvarsam min och breda skuldror. Han var smed och hofslagare här uppe på slutningen af Billingen och som hans smedja låg i en korsväg, kunde han viga samman folk.

Det var också han, som skulle viga samman Magnus och Marie Anne.

Smeden och brudparet stego in i smedjan och ställde sig på hvar sin sida af stället och de båda vittnena ställde sig bakom. Vigsel-formuläret liknade prästernas och öfver stället räckte Magnus en briljantring till Marie Anne, denna var emellertid så stor till hennes ringfinger, att hon måste taga den på tummen.

Efter vigseln undertecknades ett papper med allas namn och så gingo de båda nygifva till den väntande vagnen.

Det var ett underligt brudfölje!

Magnus var klädd i sin eleganta hofdräkt med värja och spetskrås och Marie Anne hade pudrat sitt hår och hennes raknande lockar föllo ner öfver hennes bara axlar. Hennes klädning, en gammal dyrbar dräkt af hvit sidenbrokad med inväfda kulörta blommor, släpade om henne åt alla håll och var nedtill smutsig af regnet och gylljan.

Vagnen var en urmodig kaross med läderväggar och hängde i remmar mellan de kolossala hjulen och på den stora kuskbocken tronade en karl i pudrad peruk och hvita strumpor.

(Forts.)

Olympiska nöjen.

Totalvy af det nyöppnade Olympiska nöjesfältet.

DE OLYMPISKA SPELEN HA ANNU icke börjat och Stadion ligger tyst och stängd, men redan den 15 öppnades det olympiska nöjesfältet med alla dess mer och mindre gudalikhande nöjen och förfriskningar. Det är beläget vid Sturevägen ett godt stycke bortom Stadion i en vacker äng som ännu är fräsch och grön under de gamla ekarna. Området är rikligt tilltaget och innehåller alla de tillfällen till enkla och relativt billiga nöjen, som de många stora extratågens tusentals passagerare helt visst vänta sig af ett Tivoli. Synvillor och skakningar kan man få så mycket ens själ begär, därför sörja lustiga hus, karuseller och dansbanor; restaurant och friluftsservering, väffelbruk och smålandskarameller garantera för nödtorften, och har man ändå pengar öfver, finns det många stånd där man kan få bli af med slantarne mot mer eller mindre användbara "minnen". Invigningen skedde under ösregn, men med solskenet komma de besökande och med dem pengarna, så att man behöfver nog inte känna sig orolig på Olympia. Trots att Stockholm kommer att bjuda på åtskilligt annat i nöjesväg under dessa veckor, till hvilka staden beredt sig lika grundligt som en bondgård, där man väntar läsemöte.

Wettergren's BARN-KONFEKTION

BÄSTA SNITT OMSORGSFULLASTE ARBETE. PRIMA TYGER & TILLBEHÖR. ERHÅLLES I DE FLESTA BARNBEKLÄDNADSAFFÄRER I RIKET

OFVANSTÅENDE FABRIKAT innas i rikhaltigaste sortiment till billigaste priser hos A.-B. Nordiska Kompaniet, Stureplan.

lafre-Gryn och lafre-Mjöl Gif barn den bästa näring och de växa upp till friska människor. Gif vuxna den bästa näring och de förbli friska till sena ålderdomen.

Vigde. Carl Kristian Sundstrand och Elisabeth Östman.

KÖKSALMANACK Redigerad af ELISABETH ÖSTMAN. inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm. FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 23-29 JUNI 1912.

SONDAG. Frukost: Smörgåsbord; förlorade ägg på krutong; mjölk; kaffe eller te med smörgåsrån. Middag: Karbuljong med sparrisknopp; ugnstekt gös med tomatås; kalfstek i ryta med grönsaker, gurka och linon; Bäjärskräm med jordgubbar och makroner. MÅNDAG. (Midsommardagen). Frukost: Smörgåsbord; fiskpudding (rester från söndag) med smält smör; mjölk; kaffe eller te. Middag: Pudding af kött och risgryn; nyponoppa med gräddor och skorpar. TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; achis på kalv med förlorade ägg;

mjölk; kaffe eller te. Middag: Oxsvansoppa; inkokt braxen med gräddor och pepparrot samt potatis. ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckt medisterkorf med stekta ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Marinerad svinkarré med brynt potatis och syltade rönnbär; surmjölk à la Svanhild med biskvier. TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; sillgratin; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Grönsoppa; tunna pannkakor med maräng eller gräddor. FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; kall svinkarré (rester från onsdag) med brynt potatis och lingon; mjölk; kaffe eller te. Middag: Makaronipudding med skinka; rabarberkräm med mjölk. LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; bifstek med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Fiskbullar med hummersås; mårpudding med brinnande säs.

RECEPT: Förlorade ägg på krutong (f. 6 pers.). 6 helförlorade ägg, 6 skivor hvetebröd, 3 msk. smör (60 gr.). Gräddsås: 1 1/2 msk. smör (30 gr.), 3 msk. mjöl (30 gr.), 1 1/2 lit. gräddor, 1 msk. god köttsky, salt, hvitpeppar. Till garnering: 1 1/2 hg. rökt skinka, 1 msk. smör (20 gr.). Beredning: Brödskiivorna skäras aflänga, urhållas och stekas vackert gulbruna i smöret. De uppläggas på varmt fat och på hvarje skifva lägges ett ägg. Smör och mjöl fräsas 2 min., grädden

Köp Schweizer Foulard Siden Begär prof på våra nyheter för våren och sommaren till klädningar och blusar: Foulards, Voile, Crêpe de Chine, Rayés, Eolienne, Mousseline 120 cm. bredt, från 95 öre metern, i svart, hvitt, enfärgadt och kulört, äfvensom broderade blusar och klädningar i batist, ylle, lärft och siden. Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger direkt till privatpersoner porto- och tullfritt till bostaden. Schweizer & Co., Luzern S 4 (Schweiz). Sidentygs-Export. - Kungl. Hoflev.

och köttskyn tillsätts, hvarefter säsen får koka 5 min. Den afsmakas med kryddorna och hålles öfver äggen. Skinkan skäres i fina strimlor, stekes i smöret och ströes i en krans omkring hvarje ägg. Anrättningen garneras med persilja och serveras som frukosträtt.

Ugnstekt gös (f. 6 pers.). 1 gös på 1 1/2 kg., 1 msk. salt (15 gr.), 1 hg. smör, 2 msk. hackad persilja, 2 msk. hackade champinjoner, 2 tomater i färningar. Till panering: 1/2 ägg, 2 msk. stötta skorpar.

Beredning: Gösen fjällas, hufvudet får sitta kvar, men gälarna och fenorna klippas bort. Den skäras med 2 cm. mellan hvarje skära, gnides med saltet och får ligga 1 tim., hvarefter den äny torkas. Två msk. (40 gr.) af smöret röres, tills det blir hvitt och pösigt och blandas med persiljan, champinjoner samt tomaterna; med denna massa fylls gösen, hvarefter den sys ihop, penslas med ägget och beströes med stötta skorpar. En långpanna smörjes med en del af smöret på så stor fläck fisken upptar, gösen lägges däri med ryggen upp, resten af smöret lägges i flockar öfvanpå. Den sättes in i varm ugn och får steka omkr. 1/2 tim., under det den ofta öses öfver med smöret. Gösen lägges upp på varmt fat, träden tagres bort, fisken öfverhålls med smöret i pannan och garneras med persilja och refflade citronskivor. Serveras med champinjon- eller tomatås.

Kalfstek i gryta (f. 6 pers.). 2 kg. fransyska, 2 tsk. salt (10 gr.), 1/4 tsk. hvitpeppar, 4 msk. smör (80 gr.). Säs: 2 msk. mjöl (20 gr.), 4 del. gräddor, salt (socker), hvitpeppar.

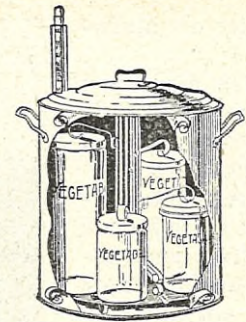
Beredning: Köttet, som bör hafva hängt så att det är mörkt, bultas på skinnsidan med en fuktig klud, torkas med en duk, urriden i hett vatten, och ingnides med kryddorna. Smöret brynes i en stekgryta, som ej bör vara större än att köttet nått och jämt rymmes. Steken lägges i och brynes väl på alla sidor, hvarefter locket lägges utan att spädas, tills den är mör, eller omkr. 3 tim. Den vändes ofta och locket skall ligga tätt på grytan. Steken lägges med innersidan upp på varmt fat och skäres för vid bordet. Det mesta fett skummas af skyn i grytan, hvarefter mjölet blandas väl med köttskyn, grädden spädes på och säsen får koka 8 min. Den afsmakas med kryddorna och hålles upp genom sässil i varm sässkål. Steken serveras med grönsaker eller potatis och gurka samt salader.

Marinerad svinkarré (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. karré med ben, 2 tsk. salt (10 gr.), 1/2 tsk. hvitpeppar, 1 flaska rödvin, 3 msk. smör (60 gr.). Beredning: Karrén befrias från det mesta fett, ingnides med en blandning af saltet och pepparn och lägges i ett djupt fat. Rödvinet spädes på och karrén får ligga däri omkring 12 tim., hvarunder den vändes några gånger. Smöret brynes i en långpanna, karrén lägges i med köttsidan upp och brynes i het ugn, under det den öses flitigt. Den spädes med marinaden och får steka, tills den är mör, eller omkr. 1 1/2 tim. Den skäres och upplägges på benet, så den ser hel ut, serveras med afredd säs, tillsatt med gräddor samt med brynt potatis och vinbärgelä eller syltade rönnbär.

Surmjölk à la Svanhild (f. 6 pers.). 1 lit. sur mjölk, 1/2 lit. tjock gräddor, 1/2 dcl. fint rödvin. Beredning: Mjölken och grädden vispas till hårdt skum, afsmakas med rödvinet och serveras genast med biskvier eller sockerskorpar.

Tunna pannkakor med maräng eller gräddor (f. 6 pers.). 3 äggulor, 3 dcl. gräddor, 160-180 gr. mjöl, 7 dcl. mjölk, 1 tsk. salt (5 gr.), 1 1/2 msk. smör (30 gr.). Till laggen: 2 msk. smör (40 gr.). Till fyllning och garnering: 2 kkp. sylt (hallon eller jordgubbar), 3 äggulor, 150 gr. florsocker, eller 3 dcl. tjock gräddor och 1/2 msk. strösocker (8 gr.), 50 gr. sötmandel. Beredning: Äggulorna söndervispas med stålvisp, grädden ihålles och därefter ivispas mjölet, som helst bör vara siktadt. Mjölken spädes på, saltet och smöret tillsätts och smeten får stå 2 tim. En pannkakslagg upphettas långsamt, smöret smältes i vattenbad, och härmed penslas laggen. Smeten omröres väl, och därpå gräddas tunna pannkakor, som läggas på hvarandra på varmt fat; hvarje pannkaka öfverstrykes tunn med något af sylten, hvilken värmts i vattenbad. Pannkakorna skäras i 12 bitar och få afsvalna. Äggulorna slås till hårdt skum. Sockret nedskiktas försiktigt i äggviteskummet, marängmassan ubredes öfver pannkakorna, beströes med den skällade och finhackade mandeln, och kakan får stå i svag ugnsvärme, tills marängen är halftorr och har vacker ljusgul färg. Pannkakorna kunna äfven garneras med grädden, slagen till hårdt skum och smaksatt med sockret, beströes med mandeln och serveras genast. Mellan tunna pannkakor kan äfven bredas vaniljkräm, hvarefter pannkakorna begetas med varm körsbärs- eller jordgubbsaft.

Fiskbullar (f. 6 pers.). 7 hg. kolja = 250 gr. skrapadt fiskkött, 80 gr. smör, 1 msk. salt (15 gr.), 2 ägg, 1 1/2 msk. potatismjöl (23 gr.), 4-5

Vegetabil. Inkokningsapparat af extra tjock dubbelt förtenat plåt. Komplet med insats och termometer men utan burkar Kr. 10.50. Priskurant & burkar på begäran. Till landsorten mot efterkräf. A.-B. NORDISKA KOMANIET, Köksafd., Regeringsgat., Stockholm.

En angenäm bekantskap gör den som första gången använder F. Paulis Ovicula (ägg) tvål. Finnar och utslag försvinna och hud och hy blir ungdomligt fraiche vid daglig användning af Paulis Ovicula tvål.

Fyrtornets RADHE'S Ansjovis i Ostronsås Erkändt bästa inläggning. För finsmakare!

Färgband för alla skrifmaskiner, gummistämplar, nummerstämpel, blyertspennor, brevpapper, häftmaskiner, pennformerare, kontorsbuckor, kopierprassar erhållas alltid bäst från A.-B. Affärssystemens Kontorsutställn., Stockholm.

Världsberömda. SINGER Co. SYMASKINS AKTIEBOLAG Filialer på alla större platser.

DET ÄR GENOM SIN STORA DRYGHET och de rika näringsämnenas inbördes förhållande som Van Houtens Cacao blifver: i bruket bäst och billigast.

BAST ÄR EKSTROMS JÄSTMJÖL ÖREBRO KEM-TEKN.-FABRIK

A.C. SVENSSONS KNÄCKEBRÖDSBAGERI GÖTEBORG SVETIGE Äkta Göteborgs-Knäckebröd. Hygienkontrollant: Dr G. Hjort af Ornsås. Tel.: 11 & 929. Etabl. 1866.

Använd COLMAN'S STÄRKELSE. Städse tillfredsställande. Bast därför billigast. J. & J. COLMAN, Ltd., LONDON, ENGLAND.

TIDAHOLMS FANTASIMÖBLER Rikhaltiga variationer. Begär prisk. Tidaholms Bruk, Tidaholm. Kungl. Hofleverantör. Försäljningsmagasin: Mästersamuelsgatan 38, STOCKHOLM.

Husqvarna Emaljerade Syltgrypor som äro absolut giftfria och emaljerade med hållbaraste emalj, efter nyaste emaljeringsmetod. Säljas under garanti i alla väl sorterade järnaffärer.

Falu-Ättika är bäst. Blandas af Ättiksyra på graderade flaskor från Aktiebolaget Falu Ättikfabrik Falun. Obs.! ordet Falun på flaskorna.

Hellströms Delikatesslåda För smörgås- och supébordet. Till kronor 5:- fraktfritt per post sändes en delikatesslåda inneh. 10 utvalda sorter af Sill i olja, tomat- och ostronsås, Frukost-, Aptit-, Gaffel- och Delikatessbitar, Benfri och Matjessill, allt af yppersta kvalité och af erkändt godt märke. För varans godhet ansvaras. STELLAN HELLSTRÖM. Göteborg 6. Prenumerera på Idun.

LÖSNING TILL PRISTÄFLING N:R 21.

Rurik — Uggle — Neger — Enkel — Boers — Ernst — Räfsa — Grand — Runeberg — Karlstad.

Vid den företagna granskningen af de insända lösningarna ha de två först påträffade rätta lösningarna lämnats af följande personer, hvilka alltså erhålla de utfästa prisen: Första priset: Fr. Brita Kjellson, Föllinge. Andra priset: Herr A. Pehrsson, Lund.

TIDSFÖRDRIF.

BOOKSTAFSGALLER.

A	A	A				
A	A	A	B	D	D	E
E	G	G				
H	H	I	I	L	M	M
M	N	N				
O	O	R	R	R	R	R
S	S	T				

Bokstäfverna i gallret skola omflyttas så, att sex ord bildas, hvardera på sju bokstäfver. Orden beteckna i de lodräta raderna: 1) en halfö i Asien, 2) en stad i Marocko, 3) namn på ett torn; i de vågräta raderna: 4) en del af Grekland, 5) ett mansnamn i Gamla testamentet, 6) ett mansnamn i Nya testamentet.

Anna H—m.

RÄKNEUPPGIFT.

En gumma sålde frukt på torget. Hon tog 5 öre st. för äpplen och 3 öre st. för päron och fick för sitt förråd 2 kr. 60 öre. Hade priset varit 5 öre st. för päronen och 3 öre för äpplena hade hon fått 40 öre mindre. Huru mycket hade hon af hvardera sorten?

LOGOGRYF.

En fisk? Ja visst, Det är just hvad jag är, Att fjälla mig, Det vore ett besvär, Som jag så gärna vill er alla spara. Nej, klyf mig blott. I många delar små, Då af mitt hela Skall ni säkert få En samling saker mer och mindre rara.

Först annan fisk — Man håller på sin klass — Och en sig gömt I vikens gröna vass, För den hvars närhet honom oro vällar. En sydsvensk stad,

Lejon
Dantar och Strumpor.

PRIMA KVALITÉ! BÄSTA UTFÖRANDE!

HVARJE PAR STÄMPLADT MED OFVANSTÄNDE VARUMÄRKE

FINNAS I ALLA VÄLSORTERADE SYBEHÖRS — MANUFAKTUR — & KORTVARUAFFÄRER.

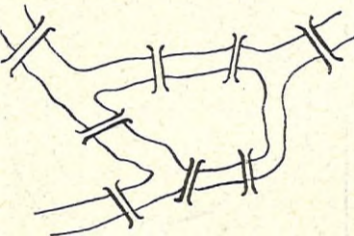
del. god mjölk, 1/4 tsk. hvitpeppar, 2 tsk. socker (10 gr.), (muskotblomma). Till kokning: 1 1/2 lit. fiskbuljong.

Beredning: Koljan urtages, sköljes väl och torkas. Hufvudet skäres af, befrias från gälarna; fisken fläkes och ryggen skäres bort. Allt kött skrapas af benet och det öfriga fiskköttet skrapas fint. Köttet väges och bör utgöra 250 gr. — På hufvud, ben och skinn kokas buljong, i hvilken buljong sedan kokas. — Fiskköttet blandas med smöret och drives 5 gånger genom köttkvarn. Massan stötes därefter i stenmortel med trästöt, tillsammans med saltet. De uppvisade äggen och mjölet blandas i och massan stötes änyo, tills den blir fin och sammanhängande. Färsen blandas därefter med 3/4 tim., under det mjölken tillsättes matskedsvis. Den afsmakas med salt, socker och, om så önskas, en aning muskotblomma och formas med 2 matskedar, doppade i ljumt vatten, till små, runda bullar, hvilka kokas i fiskbuljongen 3—4 min. Färsen prövas först genom att koka ett litet prof, är den för hård, tillsättes litet mera mjölk, i motsatt fall 1 äggula. — Fiskbullarna serveras i kräftsås eller i vanlig fisksås beredd af smör, mjöl, fiskspad och 1—2 äggulor.

med sockret, det urkramade brödet, de uppvisade äggen, äggulorna, frukttärningarna, de rensade och sköljda sultanarussinerna och de rensade, sköljda, klufna samt urkärnade malagarussinerna. Massan hälls i en smord och mjölad, slät kranform och gräddas i vattenbad i ugn omkr. 1 tim. Serveras varm, öfverhållt med varm vinsås, tillsatt med rom eller med brinnande sås, som påtändes, när puddingen bäres in till bordet.

VECKANS PRISTÄFLING.

PRISTÄFLING N:R 25
PROMENADPROBLEM.

Staden Königsberg ligger delvis på en ö, omsluten af floden Pregel. Öfver denna leda till stadens yttre delar åtta broar, såsom teckningen visar. Nu är frågan: kan man anordna en promenad så, att alla åtta broarna passeras, men hvardera blott engång, och i så fall huru?

Lösning insändes, undertecknad med namn och adress, till Red. af Idun senast den 7 juli 1912. Å kuvertet bör angifvas pristäfling n: r 25.

De två första rätta lösningar, som vid den därefter verkställda granskningen påträffades, erhålla följande pris: 1:sta pris: en försilfrad bägere eller också böcker — fritt val — till ett värde af 10 kronor. 2:dra pris: böcker till ett belopp af 5 kronor.

Märgpudding (för 6 pers.). 1 hg. oxmärg, 30 gr. fin njurtalg, 50 gr. brödkrämm, 1/2 del. mjölk, 1 hg. strösocker, 2 hela ägg, 4 äggulor, 1 hg. syltad frukt i fina tärningar, 45 gr. sultanarussin, 30 gr. urkärnade malagarussin.

Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 2 msk. hvetemjöl (20 gr.).

Beredning: Märgen och talgen rensas väl, sköljas, urklappas i enduk, läggs i en spillkum, smältas i vattenbad, och fett får svalna. — Inkräm af hvetebrod väges, blötes i mjölken och urkramas. — Fettet arbetas väl

Tro ej att det är likgiltigt, hvilket munvatten Ni använder. Begär alltid det som äger vederhäftiga intyg och som förordas af läkare nämligen F. Paulis Azymol med vätesuperoxid.

Vid blodbrist och svaghet gör Vasens (f. d. Nordstjernans) järnpreparat "Ferrol" största verkan. Starkt aptitgivande ökar det hastigt kroppsvikten. På alla apotek till 2 kr. fl.

— God morgon fröken Chevreux! Hur står det till?
— Jo tack, utmärkt. Har nyss fått mig en afrifning med **Vikingkräm** och mär som en pärla i guld. Men hur är det med Er herr Box? Ni ser så dålig ut?
— Ja tyvärr, fröken, de ta lifvet af mig. Kajsa har ej Vikingkräm h:n, utaa någon annan smörja, hvarmed hon gnider in mig öfver hela kroppen. Det svider som eld, och skinet prickar alldeles sönder. Oj! Oj!

W.Z.

Hvarför taga lifvet af Edra skor med dålig skokräm? Den lilla prisskillnaden pr burk kan aldrig motsvara kostnaden för ett par nya skor. Den skada som en enda burk skokräm af olämplig sammansättning kan försäkra å en familjs skodon är, värderad i penningar, tillräcklig att fylla familjens behof af skokräm i 10 år.

Köp ej dålig skokräm eller "hvilken sort som helst", utan begär uttryckligen **"VIKING"** och tag ingen annan.

Vikingkrämen har fullt vetenskaplig sammansättning, skyddar och konserverar lädret och bevarar dess naturliga utseende och smidighet. Vikingkrämen tillverkas af specialister i modern specialfabrik med alla nutidens förbättringar och resurser. Förbrukningen af Vikingkräm har på 10 år 100-dubblats. Millioner förbrukare berömma den.

INDUSTRI-AKTIEBOLAGET VIKING, ÖREBRO.

Insänd genast denna kupong jämte ett 10-öres frimärke till porto så erhålles gratis vår bok "Fotbeklädnadens vård" innehållande intressanta lärdomar och råd.

Idun.

VIKING SKOKRÄM

Varning!

Vid inköp torde noga efterseras vårt lagl. skyddade märke "VIKING" å burkarne.

Det har nämligen kommit till vår kännedom att vissa firmor söka afsätta lägre kvalitet genom att utgifva samma som vårt fabrikat.

ALLA SNALLA BARN.

VÄLSMÅKADDE NÄRANDE

THULE

FÅ MORGON OCH AFTON

THULE-CACAO

En annan längre opp, Den ena gifver ljus At Sveriges unga hopp, Den andra är bekant för sina stollar. Hvad skilja kan I två ett större fält. En fågel, ful, Som skriker gällt När skymningen sig breder uti kvällen. En prydnadssak Som tjäna kan till graf. Hvad alltid gränisar Intill haf. Hvad täcka kan den hårda hällen. Ett instrument Som ganska enkelt är, Men ljudet långt I fjärran bär, Där ekot det tillbaka kastar. Ifall man står,

Med fråga i sin blick Inför ett något Hvilkets lösning fick Den domen att det därmed inte hastar Hur kallas då Den känsla som man har, Och hvarpå man För stunden ej får svar, Men som ändå en gärna håller fången! Hvad fågeln täcker Mjukt och tusenfaldt. Ur sagodunklet Skymtande gestalt. Ännu en sådan ur en tid förgången.

PALINDROM.

Läst både fram- och baklänges finns det i hvarje hus. Anna H—m.

Køb Schweizer Broderier

Sändas direkt från Schweiz tull- och portofritt till bostaden.

Klädnings Blusar
från Kr. 19.80. från Kr. 5.65.

Barnklädnings
från Kr. 12.50.

Bästa Schweizer-broderier på batist, voile, ylle och de modernaste sidentygerna.

Rekvirera redan i dag. Profver och Parisermodeplanscher, fås gratis.

Profver på våra sista Schweizer-sidentyger äfven gratis på begäran.

Schweizer & Co., Luzern A 10 (Schweiz).

Sydsvenska Kredit Aktiebolagets
ställning den 31 maj 1912.

Tillgångar:	Skulder:		
Kassabehållning	1,631,962:52	Aktiekapital	15,000,000:—
Obligationer	8,086,540:—	Reservfond	4,700,000:—
Fastigheter o. Inventarier	4,668,011:97	Dispositionsfond	200,000:—
Reverser med hypotek af diverse	50,844,533:13	Pensionsfond	141,910:53
Växlar	28,719,599:66	Depositions- & Kapitalr.	54,731,874:33
Kreditiv o. Kontokurant-räkningar	16,255,896:65	Sparkasseräkningar	23,043,784:07
Hos inhemska banker	305,404:80	Upp- & Afskrifts- och Kontokuranträkn.	8,460,819:40
» utländska banker	489,301:83	Postremissväxlaräkning	1,217,698:02
Å andra räkningar	2,397,923:77	Till inhemska banker	1,446,067:93
		» utländska banker	939,188:42
		Å andra räkningar	3,517,831:63
		Kronor 113,399,174:33	Kronor 113,399,174:33

Elisabeth Östmans Husmoderskurs

— praktisk och teoretisk undervisning i huslig ekonomi —
börjar sin 22:a termin hösten 1912.

Den praktiska undervisningen omfattar enklare och finare matlagning, dukning, uppläggning och servering, syltning, konservering och bakning en grundlig kurs i köttstyckning, uppköp af matvaror och specier samt bokföring för hemmet.

Obs! Särskild undervisning i gasspislars användning och skötsel.

Den teoretiska undervisningen omfattar en kortare kurs i födoämneslära, hälso- och sjukvård, allmänna regler för frisk- och sjukdiet samt uppställning af matsedlar.

Ett mindre antal elever kunna erhålla praktisk undervisning i barnavård. Skolan inflyttar sommaren 1912 i nyinredd, tidsenlig lokal Klarbergsgatan 40. Personhiss, rymliga kök och matsalar, duschrum; afklädningsrum med särskildt toalettrum.

Inga utomstående matgäster mottagas. Utöfliga prospekt erhållas och anmälningar mottagas af

Elisabeth Östman,
34 Jakobsbergsgatan, 3 tr., Stockholm.
Riks Normalm 108. Allm. 9302.

Äkta Böhmisk Spetstråd,

hvit eller creme, nr 20-200 pr docka 75 öre pr härfva (6 dockor) Kr. 3.50.

Till landsorten mot postförskott.
A.-B. Nordiska Kompaniet, Stockholm.

ORDSPRÅKSARITMOGRYF.

1	7	3	4		
2	5	2	6		
3	8				
4	1	3	9	3	4
5	10	11	12		
6	6	11	5	13	3
7	1	3	9	3	4
8	13	11	1	14	

Orden äro åtta i ordspråket. Lösningen består i att utbyta siffrorna mot respektive bokstäver. Hvarje vågrät sifferad innehåller ett ord af ordspråket.

Moster Lisa.

CHARAD.

Om du till en mitt första kom,
Och man där för dig talte om
Att in i skogen fanns mitt andra,
Helt säkert skulle dit du vandra
För att dem alla visa då,
Att mod du ägde, såsom få.
I hvarje hem finns säkert en mitt
hela,
An fin, än enkel, det kan icke fela.
O. M.

SURR PATENTERADT FLUGFÖNSTER

garanterar ständigt frisk luft i Edra sofrum, hindrar icke glasfönstrets öppnande eller stängning, och skadar icke fönsterkarmen. Lätt att anbringa för enhver. Pris från 2 kr. Prospekt och närmare upplysningar på begäran från
AUG. WIBERG, Eskilstuna. Riks 179.
Återförsäljare antagas på alla platser.

Damernas bästa tillflyktsort
för hvila och vederkvickelse under förmiddagspromenaderna är
Strand's Takterass.
Servering af Kaffe, kaffostar, Kaffe, Toé, Chocolate, Bakelser m. m., m. m. Luftigt! Vacker grönska. Härlig utsikt.

DIAGONALGÅTA.

1	x	x	x	x	x
2		x		x	
3			x		
4	x			x	
5	x	x	x	x	x

Kvadratens 25 tomma fält skola ifyllas med bokstäver, så att de vågräta raderna beteckna: 1) och 2) gudinnor i romerska mytologien, 3) en berömd konung i forntiden, 4) ett namn på underjorden, 5) en romersk fältherre. När de rätta orden blifvit funna, är den ena diagonalen, läst uppifrån och ned, lika med den öfversta vågräta raden, och den andra diagonalen, läst nedifrån och upp, lika med den understa vågräta raden.

Anna H—m.

HVAD ÄR DET?

Den som ser, ser mig icke, men den som icke ser, ser mig.

Tuttan.

ANAGRAM.

- Den skyddar och pryder din boning, För yxan den ber om förskoning.
- När sådan fordom man skådade, Den krig och örlig bebådade.
- Ofta man kan sveda vålla, Om man sig ej härtill vill hålla.
- Vissa djur sig dylikt företaga, Säkrast då ur vägen att sig laga.
- Om ansökans öde blir detta, Man nedslagen blir väl med rätta.

C. B.

ARITMOGRYF.

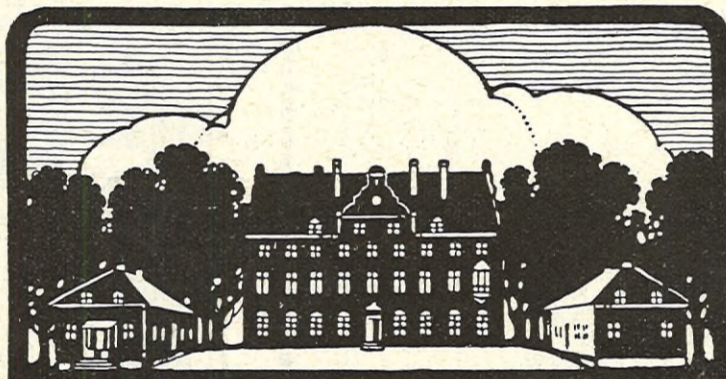
Då talen utbytas mot bokstäver beteckna:

- 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 = en stad på Sicilien;
5, 7, 6 = en stad i Italien;
1, 2, 3, 6 = ett träd;
2, 5, 6 = en kroppsdell;
6, 7, 5, 4, 2 = en halfö i Medelhavet.

Anna H—m.

FRANSKA SNÖRLIFS-SÖMMERIET I STOCKHOLM
fäster ärade kunders uppmärksamhet å, att dess snörlif endast säljas i lokalen i nr 1 Norrmalmstorg, att partivaror ej tillverkas, att filialer ej inrättas, och att sålunda Franska Snörlifs-Sömmeriets snörlif icke kunna afyttras annorstädes. Stockholm i juni 1912.

Franska Snörlifs-Sömmeriet.

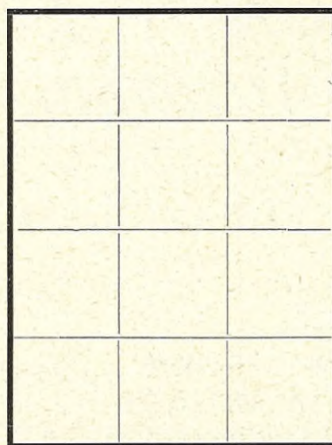

Djursholm.

Sveriges äldsta och bäst ordnade villastad.

Villabolaget ej ett affärsföretag i likhet med andra villastäder, utan äger kommunen aktiemajoriteten i villabolaget, hvarigenom villägarna själfva bestämma riktlinjen för bolagets verksamhet. Kommunalskatt cirka hälften mot i Stockholm.
Samskola med dimissionsrätt, hvarigenom barnen kunna bo i sina hem på landet under hela uppväxttiden. Snabba kommunikationer.
Djursholms Aktiebolag, Djursholm.

DEN SKARFVADE GARDINEN.

En fattig sömmerska flyttade in i en ny lägenhet. I sitt förra rum hade hon ett fönster af 80 cm. höjd och 45 cm. bredd och ägde en därtill passande gardin af samma form som vidstående teckning. Fönstret i nya rummet var 60 cm. högt och 60 cm. bredt. Med en enda skarfvänd ändrade hon den aflånga gardinen till en kvadratformig, som passade till det nya fönstret. Hur tillgick detta?

H. af R.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 25.
SAMMANLÄNKNINGSGATAN:

GEOGRAFISKA UPPGIFTEN: Haparanda, Alabama, Salamanca, Madagaskar, Ebenezar, Mississippi.
REBUSEN: En sexa gafs för öfversten af de underordnade.

SVAR

(Forts.)

N:r 137. Uppsala, Fackskolan för huslig ekonomi, föreståndarinna fr. Ida Norrby. Kursen 2-årig. Elev får inackordering på elevhemmet. Begär prospekt. Vidare utbildas lärarinnor i huslig ekonomi vid Ahlinska skolan samt Atheneum i Stockholm. Inträdesfordringar äro: benämndt 8-klässigt läroverk eller i besittning af ungefär motsvarande kunskaper samt helst småskolelärarinneexamen. Cécile.
N:r 138. Tillskrif Nobelbiblioteket, Stockholm. K.
N:r 139. Försök med Odium; finnes i flaskor å 1,50 och 1,10 å apotek eller från Tekn. Fabriken Odium, Malmö. Cécile.

— Begär prospekt från Nordiska Desinfektionsanstalten, Stockholm. Den har de mest tillförlitliga medel, som därtill äro alldeles oskadliga för tapeter, tyg eller möbler. Berta.
— Spruta med äkta kinesiskt insektspulver, som finns i kemikalieaffärerna. Men haf tålmod. Rom byggdes inte på en dag och ni får bespruta många kvällar. Ebon.
N:r 140. Att lämna hustru och hem och ej under tio års tid låta sig afhöra, det är väl det tydligaste bevis på att mannen ej har för afsikt att vidare med henne lefva och bo. Moraliskt sedt är ni afgjordt fri. Men det kan ju låta sig tänka att han en vacker dag återkommer och slår sig med i hemmet — därtill fullt berättigad (enligt lag) om han kan visa laga förfall för sitt uteblifvande. För att bli fri bör ni låta honom efterlysas och infinner han sig ej inom natt och är, anses äktenskapet upphäfdt. Eljes kan äktenskapskillnad lätt erhållas på ofvan anförda grunder (att han öfvergifvit och förlupit hustrun i uppenbar afsikt att ej med henne vidare lefva och bo). Efterlysning skall göras af domaren eller domstol där mannen senast haft sin hemvist. En jurist hjälper eder genast med denna sak utan stora kostnader. Dieselbe.
N:r 141. Skrif efter prospekt från Katrinholms Praktiska skola, adress Katrinholm, hvars mångsidiga hushållskurser äfven har saftning, syltning och konservering. Skolan loftar fri resa till Stockholm under Olympiska spelen. Berta.

N:r 142. Mora hemslöjdsförening. K.
— Om ni ej själf äger gamla årgångar af Idun, kanske någon väninna kan vara eder till tjänst. I 1905 års Idun, d. v. s. dess bilaga »Hjälpreddan», finnes för mars-april en utmärkt uppsats i ämnet af Ebba Bergendal, hvaraf ni kan lära allt som behöfs. Kan ni ej få uppsatsen på annat sätt, skall undertecknad gärna stå till tjänst med en afskrift. Konstnären Zorns fru, Emma Zorn, f. Lamm, har i sin hemtrakt i Dalarna inlagt mycken förtjänst i spridandet af kunskap i växtfärgning. Kanske ni kunde vända eder till henne. En uppsats i detta ämne förekom i n:r 18 eller 19 af Idun, men tyvärr saknar jag just bägge dessa nummer.

Dieselbe.

N:r 143. Hör efter vid Rimforsas landhushållningsskola. Eller hos hushållningssällskapet i det län ni bor. Mejeriskolan vid Atvidaberg har dylika kurser. K.

N:r 144. En erlaren och för studerande ungdom varmt intresserad önskar gifva upplysningen. Uppgif adr. i bref märkt »Intresserad, Iduns Red.

— I Nya elementarskolan för gossar i Stockholm är afgiften 55 kr. pr läsår, i öfriga statens läroverk vanligen omkring 30 kronor. I flickskolorna väcla årsafgifterna mellan 70 kr. i lägsta och 185 i högsta klass. Något sådant skolhem som ni nämner, tror jag ej finnes, utan blir det nog att söka få inackordering i ett godt hem. Inackorderingsafgifterna i Stockholm äro 75—125 kr., beroende på omständigheterna, pretentioner etc. Men måste det nödvändigt vara i Stockholm? I annat fall torde undertecknad kunna gifva ett uppslag som medför reducerade omkostnader med samma resultat. Dieselbe.

N:r 145. Elevplatser finnes lediga vid Engelbrekts Barnavårdsskola, Vallhallavägen 102, Stockholm, praktisk och teoretisk kurs. Skrif till föreståndarinnan där. Äfvenså vid Barnavårdsbyråns spädbarnshem, 18 Tegnérgatan, Stockholm. Anmälningar mottagas af fröken Edit Nyström, Kommandögatan 44 II. Fröken Olga Schultheis praktiska hushållskurs ger undervisning i alla hemmets sysslor, barnavård inbegripen, adr. Fogelsta, Tumba. Berta.

N:r 146. I hvilken blomsteraffär som helst, om ni vill gå som elev utan betaltning. Ebon.

N:r 147. Vore det ej bäst att vända sig till en resebyrå? I så fall Bureau international, Drottningg. 9, Stockholm, som har till direktis fru S. Lamm. Dieselbe.

N:r 148. Se Ellen Keys artikel i Idun, pensionat i världsstäderna. K.

N:r 149. Flera dylika flickpensioner finnas. Se här några: Språk- och hushållsskolan »Fleurie», Linköping; Kvinnliga utbildningsskolan Villa Hult, Kneippbadet, Norrköping; Olga Schultheis pension å Fogelsta gård, Tumba; Öfverstinnan A. Hyltén-Cavallius, Burseryd, Småland, m. fl. Dieselbe.

N:r 150. »Husmor på landet» ombedes tillskrifva Diskapparaten »Solators» uppfinnarinnan, fru Anna Cedergren, Mörnon, Karlstad, så skall eder omgående sändas tillförlitliga intyg från kända skolor och enskilda personer om dess duglighet samt prisuppgift och arbetsbeskrifning. A. C.

Affärssystem anordnar täflingar för maskinskrifvare.

För att uppfostra och uppmuntra dugliga maskinskrifvare såväl kvinnliga som manliga kommer Aktiebolaget Affärssystem att årligen anordna en täfling i snabb och god maskinskrifning och till densamma dels utfästa minst trehundra kr. att utdelas i kontanta priser och dels en vandringspokal, som efter tre segrar blir segrarens tillhörighet. Utom dessa priser kommer Aktiebol. Affärssystem att utdela diplom till prisvinnare och eventuellt äfven andra täflande, hvilka bolaget anser vara värda en utmärkelse för snabb och god skrifning. Den första täflingen skall äga rum i Aktiebol. Affärssystemets utställningslokal, Birger Jarlsгатan 18, under oktober månad i år. Närmare meddelanden om villkor för deltagande i densamma erhållas kostnadsfritt från bolaget af en hvar intresserad. För platsökande bör saken vara af särskildt intresse, då det ju bör vara lättare att erhålla en önskad bättre plats af en, som jämte goda betyg äfven har ett diplom på god och snabb maskinskrifning att visa.

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA:

Mångårig lösnummerköpare. Nej, till något sådant tages ej hänsyn.

E. K. »Lyssna, främling hör håll din andedräkt» befäller ni. Något som är ganska otrefligt om det skall göras länge.

S. E. K. »Frigjord snart min ande släpper jorden, flyger bort mot sagolanden lämnande en kropp på stranden —»

Är inte det ovänligt? Tarras hör ej till det glada vanvettets pekoralister åt hvilka denna afdelning är ägnad.

EXPEDITIONENS BREFLÅDA:

»Margareta». Annonsen kostar 2 kr. pr gång. Reserande förväntas.

»B. I. M.» Sölvesborg, 2 kr. pr gång. Likvid i posten ining.

Ärade kvartals- o. halfårsprenumeranter å Idun

erinras vördsamt om vikten af att utan dröjsmål förnya prenumerationen för årets senare hälft, så att afbrott i tidningens regelbundna expedition undvikas.

IDUNS JULNUMMER 1912

kommer med anledning af Iduns 25-årsjubileum att utgifvas i form af ett

STORT OCH PRAKTFULLT FESTNUMMER

— 52 sidor —

med intressant och omväxlande litterärt och konstnärligt innehåll, däraf c:a 500 porträtt af tidningens medarbetare från dess grundläggning hills nu.

Ett vackert omslag i flera färger kommer att gifva julnumrets yttre ett tilltalande utseende.

Dessutom medföljer såsom lös bilaga en konstnärlig reproduktion i färger af Carl Larssons vackra tafla

«UNGDOMSGUDINNAN HYLLAS».

Detta stora, vackra nummer med konstbilaga utdelas

GRATIS

äfven till alla halfårsprenumeranter.

Prenumerera därför genast!

ANNONSER skola vasa Inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas. I följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

BARNSKÖTERS KOR, utbildade, erhålla anställning genom Arbetsförmedlingen. Hufvudkontor: Regeringsgatan 113. Afdelningskontor: Högbergsg. 37. Expeditionstid kl. 9-4, lördagar 9-2. Rikstel. 40 47. Personlig inställelse. Betyg böra medtagas. »Anlita närmaste kontor!»

BILDAD FLICKA erhåller 1:sta juli plats att sköta barn- och husjungsfrusynsorna, utom skurning, i ämbetsmannafamilj. Svar till »E. B.», Iduns exp.

SKÖTERSKA. En verkligt god och anspråklös flicka, ej under 30 år, får plats 1 juli som sköterska för en gammal dam, sängliggande af ålderdomsvaghet. Svar till Fru Hilda Haglund, Grängesberg.

Ä EGENDOM i Östergötland, omedelbar närhet af stad, får lärarinna, undervisningsvan i skolämnen, språk, musik plats. Två elever 7-12 år. Vid. Nya Inack-Byrån, Jakobsbergsg. 34. 1 tr. ö. g., Sthlm.

SKÖTERSKA eller elev erhåller anställning i sjukhuset vid Långbro, Elfjö. Närmare upplysningar lämnas af Föreståndarinnan & Kvinnopalvilljungen. R. T. 3412, ankn. kl. 2-3 e. m.

ENKEL, barnkär, bättre flicka, något kunnig i matlagning, erhåller mot fritt vivre eller någon lön plats i mindre familj. Svar med upplysningar och foto. till »Prästfamilj», Tåned.

ANSPRÅKSLÖS, undervisningsvan, musikalisk, frisk och glad lärarinna önskas att undervisa i eller möjligen 2 flickor i 4:de klass elementarkurs samt musik. Någon hjälp i hemmet önskvärd. Betyg, ref., foto., samt uppgift om löneanspråk sändas till komm. Nylander, Osmo. Riks. Sorunda 12.

ELEVER mottagas & spädbarnshem. Kursen 3 mån. Arvidssonens barnhem, Viflidsborg, Hersbyholm, Lidingsö villastad.

PÄLTLIG barnfröken för två snälla friska barn på 19 och 5 mån. får genast plats i den vackra Adalen. Svar med foto. och ref. till »M. B.», Bollsta-bruk p. r.

BILDAD FLICKA af god familj, kunnig i matlagning, bakning och stryknig får plats att med två tjänarens hjälp sköta hushållet i liten på ordning och prydlighet pretentiös familj. Utförligt svar till »E. A.», under adress S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

HUSHÅLLERSKA, kompetent att förestå ett bättre hem på herregård i Småland, där frun är sjuk, erhåller genast plats. Lön 350 kr. pr år. Foto., betyg öfver stadgad och öfverlitlig vandell adr. till Gumælii Annonbyrå, Malmö, under märke »Ansvarskänsl». Två frielevsplatser vid Ameli Fjæstads Gobelinväfveri, Arvika.

LÄRARINNA, frisk, anspråklös, med god karaktär och intresse för barn, önskas till hösten hos svensk disponentfamilj i Norge, att läsa med en sjuåring. Endast den som besitter ofvanstående egenskaper, torde anmäla sig. Betyg, foto. och ref. märkt »Lärarinna i Norge», S. Gumælii Annonbyrå, Göteborg f. v. b.

Angenäms plats. Kunnig, pålitlig och sympatisk hushållerska erbjudes från 1 okt. (ev. tidigare) plats i Västerås för att ensam sköta hushållet för 4 & 6 bättre ungherrar på följande villkor: Sökande skall medföra fullständig uppsättning husgeråd, servis o. dyl. jämte möbler för matsal, rökrum och eget rum. Allt annat bekostas af annonsörerna. Lön beroende på sökandes kompetens samt medförda mobilers kvalitet. Svar med utförliga ref. samt foto. till »Ingeniörers», Västerås p. r.

Tvåttföreständerskebefattningen vid Serafimerlasarettet i Stockholm kungöres härigenom till ansökan ledig. Lön 500 kr. pr år jämte bostad och kost m. m. Ansökningar jämte frejdebetyg och bestyrkta afskrifter af tjänstebetyg böra insändas till kommissarien före den 1 nästkommande aug. Platsen tillträdes den 1 oktober, men bör den blifvande föreständerskan vara beredd att någon tid dessförinnan infinna sig för att sätta sig in i förhållandena.

Sjuksköterska erhåller plats genast att sköta en bröstsjuk dam i vacker skogstrakt. Lön 300 kr. pr år. Betyg och foto. insändas till Gumælii Annonbyrå, Malmö, under märke »Piktrogens».

Vid Mjölby församlings fasta skolkök inom Mjölby Municipalsamhälle finnes plats ledig att tillträda den 1 näst. sept. för en lärarinna i huslig ekonomi. Årlig lön 600 kr. kontant, fri bostad och vedbrand jämte fri kost i skolköket under den tid af året kurserna pågå. Ansökan insändes till under-tecknad under adr. Mjölby före den 15 näst. juli.

Mjölby den 14 juni 1912. ADOLF JOHANSSON. Skolrådets ordf.

Sjuksköterskelev emottages till utbildning & privat anst. för sinnessjuka. Svar till »Elev», Sv. Telegrambyrån, Sthlm f. v. b.

Kvinnliga platssökande och lediga platser

såväl inom hemmen som öfverallt där kvinnlig arbetskraft kommer till användning kungöres fördelaktigast genom annons i Idun, landets äldsta och största kvinnotidning, som läses i alla bildade svenska hem från Ystad till Haparanda. Annonser mottagas af de flesta annonsbyråer i riket eller insändas direkt till

Iduns Annonskontor, Stockholm.

Epidemisjuksköterska med skyldighet att tjänstgöra äfven som desinfektör, erhåller genast plats i Värnamo köping. Lönen är 300 kronor pr år jämte ersättning af 1 kr. 50 öre om dygnet vid tjänstgöring. Ansökningar torde insändas före den 1 juli till Kommunstyrelsen i Värnamo köping, Värnamo.

Öfversköterskeplatser vid Långbro Sjukhus, Älfsjö. Lön: & orolig afdelning 660 kr. med 5 ålderstillägg & 120 kr., & lugn afd. 500 med 5 ålderstillägg & 100 kr. Öfversköterskelever antagas. Ansökan, med betyg, läkarebetyg, frejdebetyg och foto., insändes till Öfverläkaren.

Läroinnetjänsten vid Hedemora stads skolkök sökes före den 10 nästinst. juli hos Folkskolestyrelsen i Hedemora. Lönen utgår för närvarande med 720 kr. jämte fri kost från skolköket under pågående termin samt bostad & 1 rum och kök, lyse och ved. Platsen tillträdes den 1 oktober.

Föreståndarinnebefattningen vid »Carlskrona Mjölkdrops» kungöres härmed ledig att tillträdas den 1 september d. ä. Närmare meddelar Doktor C. Danielius, Carlskrona. STYRELSEN.

Sjuksköterskebefattningen

vid Epidemisjukhuset i Torshälla är att tillträda den 1 nästa juli. Löneförmåner: 450 kr. pr år, fri bostad, vedbrand och lyse äfvensom särskild ersättning enligt taxa, då sjukhuset är belagdt. Ansökningar insändas till Epidemisjukhusstyrelsen i Torshälla, som äfven lämnar närmare upplysningar. Torshälla i maj 1912. För Epidemisjukhusstyrelsen: ALBIN EDSBERG.

EN SKICKLIG KOKERSKA använder helst Klafrestroms spisar. Dessa baka bättre än alla andra, då ugnen uppvärms fullkomligt jämt. Begär priskurser, gratis och franko från Bruket, Klafrestrom.

PLATSSÖKANDE

SJUKSKÖTERSKA önskar plats på lasarett eller sjukstuga, äfven privatvård antages. Svar till »L. N.», Iduns exp. f. v. b.

UTEX. SLOJDLÄRARINNA i konstväfnad och konstömnad önskar plats nu genast eller till hösten. Svar till »Slojdlärlarinn», Iduns exp.

UNG NORRLÄNSKA, något kunnig i sömnad, van vid hårfrisering, ansiktsbehandling och manicur, önskar plats i finare familj i början af augusti. Svar tacksamt inom 14 dagar till »T. E.», Iduns exp. f. v. b.

SLOJDLÄRARINNA (väfnad, sömnad, knyppling m. m.) med bästa betyg och rekomm. samt flerårig undervisningsvana önskar plats till hösten i skola eller familj. Svar emotes tacksamt till »Hösten 1912», Stenstorp p. r.

UNDERSVINGSVAN guvernant önskar till hösten plats att undervisa yngre elever (7-12 år). Helst i södra eller mellersta Dalarna. Goda rekommendationer. Svar tacksamt till »S. 24», Nyköping p. r. före d. 20.

KOMPETENT ung Kindergartenlärarinna, ytterst intresserad för barn, söker till inst. läsår plats i Kindergarten ell. förb. klass (i stad eller på landet). Allra bästa bet. och ref. Svar till »Frisk och glad», Iduns exp. f. v. b.

SJUKSKÖTERSKA examinerad i sinnessjukvård önskar privatvård till 1 aug. Svar till »Stina», Borås p. r. DEUTSCHE LEHRERIN, jung, lustig, sucht gegen Sprachunterricht einige Wochen angenehmen, nicht zu einsamen Landaufenthalt in guter Familie. Gerick, Wisbystr. 6, Berlin N.

UNG FLICKA, som i år med goda betyg genomgått 8-klasst elementarläroverk och är kunnig i pianospelning, söker plats som guvernant e. d. under sommaren event. äfven nästa läsår. Svar till »G. 18», Sköfde p. r.

HUSLIG FLICKA önskar deltaga i hushållet eller medfölja till badort eller dyl. mot fritt vivre. »Box 35», Osby. UNG, frisk, glad, musik. bättre tös önskar plats som hjälp och sällskap i godt hem nu eller senare. Någon lön. Familjemedl. Ref., foto. »Kats», Jönköping p. r.

EN 18 års flicka, som i vår fått afgångsbetyg från ett åttaklassigt läroverk, önskar komma som sällskap och hjälp i en familj. Svar till »18», Karlskrona p. r.

EN GLAD och huslig flicka önskar plats mot fritt vivre i god familj som fruns hjälp och sällskap. Svar till »22», Skurup p. r.

ENKEL, medelålders flicka önskar plats i familj som hjälp och sällskap äfvensom deltaga i skrifgöromål. God handstil. Vackra betyg. Svar till »E. V.», Öxnered p. r.

BARNÄVÄRD. Flicka, 18 år, som genomgått fullständig kurs hos sällskapet Barnavård, Sthlm, söker plats strax. Svar, märkt »18», Spannarp.

GYMNASIST i ring II önskar mot fritt vivre läsa med gosse i klass 1-5. Ref. Svar till »N.», Väsbj p. r.

UNG, förlovad och bildad flicka, som förut på egen hand skött mindre hushåll, önskar komma i familj där duglig husmoder finnes, för att hjälpa till med allt i hemmet. Någon lön önskas. Svar till »Prästdotter», Allm. Tidn.-kont., Gust. Adolfs torg, Sthlm.

HUSFÖRESTÄNDARINNA. Anka (38 år) med 7-årig väluppfostad son önskar plats som husföreständarinna. Fullt kompetent att med ordning och trefnad sköta ett fint hem. Där barn finnes utlovas kärleksfull omvårdnad och uppfostran. Svar motes tacksamt till »Lugn 1912», S. Gumælii Annonbyrå, Malmö.

ENERGISK, undervisningsvan lärarinna, undervisningsvan i skolämnen, språk, musik, söker plats för läsåret. Goda betyg. Svar »Elin Barnavård», Sv. Telegrambyrån, Sthlm, f. v. b.

PLATS som husföreständarinna eller såsom sällskap och hjälp önskas. Kunnig i allt som hör till ett hems skötande. Någon vana vid sjukvård. Svar till »Trefnad», Torskovs p. r.

UNG lärarinna önskar under ferien (omkr. 2 mån.) plats i familj såsom sällskap och hjälp endast mot fritt vivre. Svar emotes tacksamt under sign. »H. E.», Hallstahammar p. r.

UNG lärarinna önskar under sommaren plats i familj för att hjälpa till med förekommande göromål. Är något kunnig i sömnad. Svar till »Sommarlof 1912», Strömsbro p. r.

Elementarbildad 19 års flicka, som genomgått hushållsskola, önskar plats i fin familj, gärna på landet där husmoder finns, att deltaga i hushållsgöromål. Tacksamt för svar till Selma Tolléns Platsbyrå, Norrköping. Rikst. 231.

Sjuksköterska, medelåld., fullt pålitl., praktiserad, kunnig i massage, med fina betyg och rek. (ej ex.) önskar under sommaren eller längre tid sjukvård. Svar emotes tacksamt inom 8 dagar till 19 B. Mästersamuelsgatan 2 tr. t. h., Sthlm.

BÄTTRE nervös dam, som behöfver stillhet och vård, finner godt hem. Ref. finnes. Närm. gen. korresp. med »Samvetsgrann», Iduns exp.

ANGENÄM inackordering erhålles på Långbanshyttans pensionat i Värmland. Godt bord, ljusa rum, förtjusande natur, sjö, hög luft, björk- och barrskogar, bil- och cykelvägar. Piano. Riks. i pensionatet, Filipstad 184, adr. Pensionatet Långbanshyttan.

UNDER SKICKLIG föreständarinnas ledning mottagas hushållslever såväl i enklare som finare matlagning, som ock i ett hems skötande. För klene damer som önska rekreation och sysselsättning särdeles lämpligt. Pensionatet Långbanshyttan (Värmland).

SOMMARINACKORDERING erhålles på högt och vackert belägen gård intill skog och sjö. Krämered Gärd, Mullsjö. SOM KAMRAT till elfvaårig dotter — elementarskolans 4:de klass kurs — önskas till hösten en flicka till inackordering. W. Nylander, komminister, adr. Osmo. Riks Sorunda 12.

UTI MINDRE, vackert belägen stad i närheten af

Hannover erhålles god familjepension. Svenska referencer. Frau Pastor Bicker. Rinteln a. d. Weser.

Konfirmationsundervisning meddelas från 1 juli under 6 veckors tid af undertecknad. Dalarö prästgård, Martin Ullman, komminister.

I privat hem med centralt läge & Ostermalm finnes rum att hyra under sommaren för längre eller kortare tid, event. Olympiska Spelen. Frukost och middag kan erhållas. Moderat pris. Vidare upplysn. skriftligen eller pr rikst. Ö. 311 af fröken Ingeborg Hellberg, Sibylleg. 63, Sthlm.

Strandbad vid Skelderviken. Inackordering & villa utanför Engelholm. Skogsluft. Svar till Villa Solbacken, Engelholm. Rt. 208.

Enskild konfirmationsundervisning anordnas under juli och aug. månader. Anmälningar mottagas under denna månad. Fritz Näsström, Pastorsadjunkt, Sundbyberg.

Till höstterminen

kan bästa inack. erhållas för skolgång nära flera af våra bästa skolor & Osterm. De bästa ref. Svar märkt »Aug. 1912». Iduns exp.

Husmoderskolan Insjön, Dalarna, emottager såväl elever som inackorderingar. Prospekt på begäran.

Fru Gina Svensons Pensionat i Fiskebäckskil rekommenderas.

Språk- och Hushållsskolan Fleurie, utanför Linköping, börjar sitt 18:de arbetsår den 1 näst. september. Undervisning meddelas i franska och engelska språken, i kläd- och linnesömnad, väfning, huslig ekonomi, matlagning samt i alla inom ett hem förekommande göromål. Prospekt på begäran. Pris för helt arbetsår (8 1/2 mån.) 900 kr. Rosa Lönnies.

Fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala.

Läroinnekurs i matlagning och handarbete (2 1/2 år) börjar 2 sept. Anmälan före 1 juli.

Läroinnekurs i matlagning och lanthushåll, med 2 term. i Fackskolan och 1 år å B ogård, börjar 2 sept. Anmälan före 1 juli.

Anmälan till den Läroinnekurs (endast för skolkök) som börjar i jan. 1913 insändes före 1 nov.

Husmoderskurs med undervisning i matlagning, sömnad, hälsolära och barnavård, närmast avsedd för flickor med högre skolbildning, börjar den 2 sept. Anmälan göres helst före 1 aug.

Specialkurs (högre husmoderskurs) i finare matlagning, klädsömnad och barnavård börjar den 20 aug. Anmälan helst före 1 aug.

Praktisk yrkeskurs för utbildning av kokerskor och hushållerskor börjar 20 aug. Anmälan helst före 1 aug.

Lanthushållsskola å Kumlan, kursen på 4 mån. och 8 mån., börjar 15 aug. Anmälan före 1 juli.

Barnavård teoretiskt-praktiskt i Fackskolans barnhem 1-3 mån. Tryckt program på begäran gratis och franko.

Program 19 och 20 gälla. Inspektör: Professor O. Hammarsten. Föreståndarinna: Fröken Ida Norrby.

Husmödrar.

Blomstergödning i paket 75 öre fraktfritt. Diamantkitt för glas o. porlän, hållbart i vatten o. värme 40 öre, fraktfritt vid färdt insänd likvid. Större post efterkräf Wallins Tekn. Affär, Sköfde.

ÄGG-konserveringsmedel GARANTOL

behålla ägg friska öfver ett år. Garantolägg framhållas före andra konserverade och kunna användas för alla ändamål. Renlig och tillförlitlig konservering. Tusentals rekommendationer. Minsta förpackning för 120 ägg 30 öre. Större förpackning till i förhållande billigare priser. Försäljes i parti och minut.

Herm. Meeths A.-B., STOCKHOLM. Begär prospekt!

Hyfvelbänkar, Skottkärror, Magasins- och Fabrikskärror, Verktygsskaff och Löfverkärr äro våra specialiteter. Våra med synnerlig omsorg utförda s'all-, jordbruks- och trädgårdskärror & 15 kr. levereras fraktfritt alla järnv.-stationer i hela riket. Beställ i dag från Stockamöllans Aktiebolag, Stockamöllan. Tel. 9.

Annonsera i Idun!

JOHAN NORDLING: QUASI UNA FANTASIA EN BEETHOVENROMAN 5:e UPPL.

SILJAN EN BOK OM SVERIGES HJÄRTA 27:e-30:e TUSENDET.

DET EVIGT KVINNLIGA BLAD UR SKISSBÖCKERNA 4:e UPPL.

VERA EN BERÄTTELSE 5:e UPPL.

»Här i Sverige är Johan Nordling numera, genom Siljan och Quasi una fantasia, helt enkelt en af våra mest omtyckta författare.» Attonbladet.

Ett försök skall visa Eder att baljnitarna hjälpa mot gissnande träbaljor. Fr ask & 100 st. 1 kr. Skrif genast till S. A. W. Sundelin, Göteborg.

Från YSTAD HAPARANDA användes VVY tvål. Säljes i hvarje välorterd parfym- och herrekliperingsaffär för 50 öre pr st. Osterlin & Utrikssoons Kem. Tekn. Fabrik, - YSTAD -

Konungariket Sachsen.
Technikum Mittweida
 Rektor: Professor F. Holz.
 Högre tekniskt Lärverk för elektro- och maskinteknik. Skilda afdelningar för ingenjörer, tekniker och verkstätere. Elektrot- och maskinlaboratorier. Instruktions-verkstäder.
 36:te läsåret. 3610 studerande. Program etc. kostnadsfritt gen. Sekretariatet.

Gymnastikdirektörsexamen
 afsläggas efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
 Ny kurs börjar 18 sept.
 Prospekt gen. kapt. J. Thulin, LUND.

Doktor A. Kjellbergs
 kurs i massage och sjukgymnastik.
 Begär prospekt! Stockholm. Mästarsamuelsgatan 70.

Med. Dr. E. Kleens
 (ett-åriga) kurs i Massage och Sjukgymnastik (för damer) börjar den 1 okt. kl. 10 f. m. Nr 37 Mästarsamuelsgatan, 2 tr. upp. Prospekt begäres städes under adress Saltsjöbaden.

Crème Idéale,
 (Majorskan Edmann, Varberg.)
 är den mest utsökta af alla hudremed. Den gör hyn slät och vacker samt skyddar mot vårsolens skadliga inverkan. Passar för alla åldrar. Förmästare Parfymaffärer.

MOMENTAN. Bästa färgmedel för hår och skägg. Är för hälsan oskadligt. Verkan ögonblicklig. Fäller ej vid tvättning. Pris 5 kr. pr. sats. **Ziwertz Efr., Göteborg,** Återförsäljare rabatt.

Javana Lelu
 det bästa medel för erhållande af långa ögonfransar och tjocka ögonbryn. Pris 6 kr.
Franska Parfymmagasinet,
 21 Drottningg. 21, Sthlm. Hofleverant.

Oatine-Crème
 är det förmåsta medlet att skydda huden för köldens skadliga inverkan. Denna kraftiga snöhvita naturprodukt-extrakt af ren hafre renar porerna, läker huden o. hyn blir vacker o. klar. Äkta endast i hvit burk med grönt lock The Oatine Co, London. Oatine-Crème säljes efter tillförlitningen till 1.50 o. 3 kr. pr burk samt Oatine-Tvål, Oatine-Puder o. Balsam säljes öfverallt o. hos A. W. Nording, Biblioteksgatan 11 o. Drottninggatan 63, Stockholm.

För hyns vård.
 Liljemjolk borttager fräcknar och solbränna, Liljemjolkstvål, Liljemjolkscrème gör hyn vit och mjuk. **Fanny Gelins Parfymmagasin, 5 Malmstorgsgatn, Stockholm.**

Ferrin
 Apoteket Leionet, Malmö.
 Finnes äfven i form af **Tabletter.**
 Fås på apoteken.

Klimax-Pulver
 är ett hygieniskt toalettmiddel af första rangen. Det tillverkas enligt ett gammalt franskt skönhetsrecept af milda, naturliga ingredienser; innehåller inga frätande ämnen. Klimax-pulvret har till uppgift att hålla huden mjuk och smidig samt att motarbeta misspyrdande rodnad och rynkor. Man antager att de fransyska damerna från 1800-talets början hade detta medel att tacka för sin charmanta, ända in i ålderdomen fräscha hy. Pris pr burk med bruksanvisning kr. 1:50. Sändes mot efterkräft från R. Lindberg, Storgatan 2, Sundsvall.

Lättare arbete i hushållet. Stortvätt kan undangöras på en förmiddag med Castoria-tvål. Ingen borstning eller gnidning. Absolut fri från skadliga ämnen. 4 tvålar för kr. 1:30. Könelagret, 24 Smålandsg., Sthlm. Prospekt franko.

MAGGI'S
Buljong-Tärningar äro bäst!
 1 Tärning gifver ¼-½ liter finfin buljong.
 Namnet MAGGI garanterar alltid en utmärkt kvalitet.
 Maggi-Bolagets Nederlag, Stockholm, Norra Bantorget 22. A. T. 18629. R. T. 3091.

Almedahls Försäljnings-Magasin,
 Kungsgatan 55, Göteborg.
 Levererar fullständiga **Linneuppsättningar** för bosättningar och brudutstyrlar. Se vidare vår annons i Iduns Modellkatalog

Nya Hushållsskolan,
 Västra Trädgårdsgatan 19, Stockholm,
 hvilken år 1881 grundades af Fröken Hedda Cronius, fortsätter sin verksamhet i samma anda och efter samma plan som under alla föregående år. Skolan afser att meddela **bildade** flickor undervisning och öfning i enklare och finare matlagning, bakning, syltning och inläggning af grönsaker, finstrykning samt öfriga inom ett hushåll förekommande göromål, för att sålunda sätta dem i stånd att på ett praktiskt sätt **förestå** egna eller andras hem. Äfven meddelas en kortare kurs i Födoämneslära och Hälsovårdslära.
 Skolan har varit besökt af två tusen åttahundra tjugutvå (2,822) elever. Hvarje kurs omfattar 4 eller 4½ månader. Elever mottagas äfven på kortare tid. Ny kurs börjar den 1 nästkommande augusti. Prospekt och vidare upplysningar meddelas af

Fröken Berta Erlandsson,
 19 Västra Trädgårdsgatan, Stockholm.
Praktiska hemkurser.
 (Brummerska skolan).
 Utbildningskurs i matlagning och öfriga praktiska hemsysslor, avsedd för unga flickor över skolåldern, omfattar matlagning, tvätt, möbelpolering och lackering, enklare tapetserarbete, linnesömnad samt vävnad. Matlagningskursen omfattar två terminer med 4 dagars arbetstid i veckan, övriga kurser omkr. 60 timmar. Alla ämnen valfria. Prospekt och närmare upplysningar i Brummerska skolans lokal, Johannesgatan 18, alla dagar kl. 1-2 t. o. m. d. 15 juni samt under sommaren genom Doktorinnan Steinmetz, Dalarö.

Stockholms Samgymnasium,
 Allm. tel. 82 45. **41 Odengatan 41.** Rikstel. 68 56.

Dimissionsberättigadt, fullständigt gymnasium med latin- och reallinje, med fullständig förberedande skola och Realskola med klasserna 1, 2, 5, 6.
 23 studenter läsåret 1911-12. 219 studenter 1902-1912.
 Ferieläsning från 6 juli kl. 11 f. m. Nästa termin börjar 31 aug. kl. 11 f. m., upprop 5 sept. kl. 11 f. m. Mottagning onsdagar och lördagar 11-12 f. m. Årsredogörelse sändes.
 Lektor J. F. Nyström. Lärverksadj. O. G. A. Hahr. Fil. Dr. J. Lindquist.
 Föreståndare.

Skola på landet.
 Privata Realskolan i Kungsör rekommenderar sig härmed i föräldrars och målsmäns åtanke. Skolan är en sexklassig samskola, förberedande till realskoleexamen samt för inträde vid gymnasiet. Dess huvuduppgift är att, på samma gång den bereder sina elever tillfälle till vistelse i en frisk och vacker landslig trakt, kunna så långt möjligt åt den enskilde individen gifva de mått af intresse, vänlig tillsyn och hjälp i arbetet, som ofta, särskildt i brytningsåldern, kan verksamt bidra till en karaktärsutveckling i lycklig riktning.
 En naturlig, ungdomsfrisk anda inom skolan, ett otvunget, förtroendefullt och — där så passar — kamratligt förhållande mellan de ledande och de leddda, en effektiv och tilltalande studiemetod samt ett godt hem åt eleven under vistelsen vid skolan äro några medel, hvarigenom vi hoppas kunna vara våra ungdomar till nytta.
 Mindre begåfvade elever äfvensom fysiskt svagare emottagas gärna och ägnas inom särskild klass samt genom särskilda metoder den uppmärksamhet och hjälp de i högre grad än andra kräva. Vanartig ungdom kan däremot icke emottagas vid skolan.
 För äldre eller mera försigkomna elever finnes en särskild kurs varje år, afsedd för realskoleexamen med tidsvinst.
 Alla nödiga upplysningar lämnas beredvilligast af föreståndaren,
Rektor Elias Laurell, adr. Kungsör.

Örebro Husmoderskola
 mottager nu anmälan till sin 12:te kurs den 25 aug. 1912. Innehar guldmedalj för sömnad och konservering. Prospekt genom Fru Alf. Rystedt, adr. Porla.
Efter fotografier utföras Vykort
 i förstklassigt ljustryck och färgtryck till lägsta pris af Svenska Litografiska Aktiebolaget, Stockholm C. Största anstalt i Skandinavien för vykortstillverkning. I lager: vykort från Sveriges alla landskap samt fantasi- och gratulationskort. Utför alla slags tryckalster. Begär prof och prislista.

Annonsera i Idun!
 — 424 —

Husmoderskolan i Karlstad.
 Den 16 augusti börjar konserveringskursen, pågår 1 vecka omfattande inläggning af bär, frukt och grönsaker.
 Den 24 augusti taga öfriga kurser sin början. 1-årskursen omf. matlagning, bakning, konservering, linne- och klädsömnad, barnvård (teoretisk och praktisk) m. m.
 ½-årskursen omf. matlagning, bakning och sömnad m. m.
 6 veckors kursen omf. matlagning och bakning.
 Helinackordering erhålles inom skolan. Tidsenliga loka'er. Värmeledning, elektriskt ljus, badrum. Prospekt på begäran.
 Tel. 812. **Nancy Enwall.**

Elfgårdens Sjuk- och Hvilohem.
 (Dalarna) adress Djurås (Stockholm-Insjön).
 Medicinsk, dietetisk och kirurgisk behandling förträdesvis för Mag-, Tarmsjukdomar samt kvinnosjukdomar. Härligt läge vid Dalälven. Nutida bekvämligheter. Priser pr dag: Enkelrum kr. 7.50-10. Deladt rum kr. 5.50, 6.50. Prospekt sändas på begäran och förfrågningar besvaras af **Sjukhemets läkare Doktor Gertrud Gussander, Elfgården, Djurås.**

Crème de Cholepalmine,
 utmärkt antiseptiskt hudmedel,
 säljes i tuber à 30 öre hos Herrar **Speceri-, Färg- och Parfymhandlande m. fl. samt å Apoteken.**

För engelska sjukan,
 som bryter ut vid alla åldrar intill 40 år, fås säker hjälp med utvärtes medel af undertecknad, som har 35 års praktik i Engelska sjukans behandling.
 De mest framträdande symptomen äro **blodfattigdom, slappa armar o. ben, gnatigt lynne, ingen sömn, ingen aptit, somliga äta mycket, men magra ändå, kroppen blir upplöst i slem som stöcker sig i lederna och medför kyla, klåda och utslag.** Blir ej slemmet utrensadt brytes kroppen sönder. Ingen behöfver resa hit. Beskrif symptomerna. **Sueda lemman** kunna bli återställda. **Brot** besvaras mot dubbel porto.
Tusentals intyg finnes.
Hanna Bengtsson, Malmö.
Regementsgatan 52.

TRICOPHEROUS
 är världens förmåsta **Härmedel** och öfverträffas icke af något annat liknande preparat.
 Pris pr fl. 2.50.
 Erhålles hos alla 1:sta klass Parfymeri-, Drog- och Coiffyrfaffärer.

Korpulenta personer
 böra använda
"Corpulin"
 (extrakt af blåstång), ett verksamt och oskadligt afmagringsmedel. Sändes mot postförskott från
Apoteket Kronan, Göteborg.

ODIUM vägg-ohyra
 Enda effektiva utrottningsmedel. Lukt-fritt och oskadligt för tyger och tapeter. Säljes i fl. à 1.50 och 0.60 å Apotek, i Färgaffärer n. fl. eller från **Tekn. Fabr. Odium, Malmö.**
Prenumerera på Idun!

Bågform!!!!
 "Rara"
 är det enda praktiskt fjädrande osynliga kragstöd. Rosfrött. Ombärligt vid eleganta kragar. Föres af alla väl-sorterade sybehörsaffärer. I parti hos grosserer i branschen. **A.-F. Kragsböl, Stockholm.** Rikts 88 95.

Insänd 2 kronor
 i postanvisning med namn och adress, och vi sända Eder **tull- och portofritt** vår berömda virkade långschal af ylle. Tills dato försäldt 22,000 st. Skrif genast till **Fyns Varehus, Odense, Danmark.**

Husqvarna
 Fotogenkök **Beatrice**
 brinna tyst och jämnt, äro lätt skötta, effektiva och billiga!
 Säljas i hvarje väl sorterad järn- & bosättningsaffär.

Det bästa hvetemjålet
 Malmö Stora Wälskärn

Det modernaste och elegantaste i tyger af hög kvalitet representeras af märket **"WELLWOVEN"**
 Genom att specialiseras å ett fåtal märken står fabrikkatet upp-nådt i fråga om såväl **utförande, styrka, kvalitet som pris.** Tillhandahålles af de flesta första klass klädesaffärer, samt engrosister inom landet i Cheviot, Foulé, Engelsk Serge, Croisé i de alltid tilltalande och klädsamma färgerna djupsvart, höglätt och modernt grått.
 Begär alltid fabrikkatet "Wellwoven" hvilket innebär en garanti å högsta kvalitet.
 En varas goda beskaffenhet ihågkommes långt efter sedan priset fallit i glömska.

Med detta nummer följa Iduns Romanbilaga och Iduns Mode- och Handarbetstidning